

ПРОМІНЬ

БагунД
59

Ч. 12

1960

ГРУДЕНЬ — DECEMBER

ПРОМІНЬ

Рік 1

ГРУДЕНЬ, 1960

Ч. 12

Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Редактор Наталка Когуська

Річна передплата в Канаді \$3.50

Поза Канадою 4.00

Поодинокі член40

Передплату вислати на адресу:

PROMIN

203 Union Bldg.

Edmonton, Alta.

Адреса редакції:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

PROMIN

DECEMBER, 1960

No. 12

Monthly Publication

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

203 Union Bldg.,

Edmonton, Alta.

Edited by Editorial Committee

Natalka Kohuska, Editor

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada \$3.50

Subscription in other countries 4.00

Single copy40

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

З М І С Т

Наш журнал і ми	1	Канадійська Сцена — Відзначено діяльність організації ІОДЕ	16
"Працюймо над собою"	2	Olenka Negrych — Our Organizations	17
З приводу Сесії ПАУК	3	Olenka Negrych — Marko Vovchok	19
Галя Гнатишин — Моя коротка подорож до Європи	4	Анастасія Сирник — Звіт пров. з'їзду	21
Лідія Лугова — Вплив виховання на дитину в передшкільній віці	6	О. Ситник — З конференції складових організацій СУС	23
О. Івах — Знавці оцінили малюнок Михайлини	7	К. Сакалюк — Квіти на свіжій могилі	24
Вас. І. Ощипок — Нам треба свідомих матерів	8	Оксана Русин — Свято поетки і прийняття	24
Для інформативної служби	9	Яр. Вільшенко — Святий Миколай їде	25
Лариса Мурович — З циклу світло на прерії	9	Антін Лотоцький — Лист до св. Миколая ..	25
Леонід Мосендз — Роксоляна	10	"С. Д." — Микола свідомий українець	26
Лариса Мурович — Мандрівні оселі	14	Н. Забіла — Стрибайчик	26
Д-р В. Я. — Випадання волосся	15	Для наших господинок	27
І. П. Барченко — Вітамін	15	М. Сеніцька — З діяльності жін. т-ва	28
		Вол. Жила — Книжка глибоких вражень	29
		Лариса Мурович — На піонерський клич ..	31
		Галя Максимюк — Чайний обрус	32

Обкладинка роботи Вадима Доброліжа.

ПРОМІНЬ

РІК I.

ГРУДЕНЬ, 1960

Ч. 12

НАШ ЖУРНАЛ І МИ

З початком наступного місяця буде якраз рік як наш журнал "Промінь" побачив світ. З великою радістю і надіями повітало його членство Союзу та читачі; з радістю, бо сповнилась була довголітня мрія організації видавати журнал, з надіями, бо журнал і його поява вносив багато нового в життя нашої організації. Мав він стати речником, трибуною, де мали ми, як українки обговорювати свої проблеми, розв'язувати їх, висвітлювати світлі моменти з нашого минулого, виточувати дорогу нашого майбутнього, підсилювати віру в трудних днях нашого громадського шляху, малювати світлі постаті творців нашої культури, історії, громадськості, прямувати до своїх завдань з почуттям своєї гідності й достоїнності.

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо наших читачів, що передплата на журнал "Промінь" на слідуєчий рік буде виносити \$3.50 в Канаді, а \$4.00 за границею.

Причиною підвишки за журнал є великі кошта видавання, кошти паперу, друку, кліш і тому подібного.

Просимо наших читачів вирівнювати свою передплату на початку року, або засилати її таки тепер, по одержанні цього числа. Без того було б дуже трудно продовжувати даліше видавання журналу, бо він опирається лише на передплатах та пожертвах свідомого членства.

Всякі грошові зобов'язання, як передплати, пожертви на журнал висилати на адресу адміністрації журналу так:

PROMIN
203 Union Bldg.
Edmonton, Alta.

Всякі ж матеріали до поміщення, звіти, статті, все що належить до редакції все висилати прямо до редакції до Вінніпегу на адресу:

PROMIN
P. O. Box 3551 Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

Чи оправдав журнал наші надії? Чи знайшли ми його таким, яким бажали бачити? Чи появу його кожного місяця вітаємо в нашій домі так само тепер, як вітали перше число? І на ці питання можуть відповісти лише ті, що журнал читають, лише ті, які положили багато зусиль і праці ще далеко перед тим поки журнал появився на світ.

Журнал здвигнуло й його збудувало членство Союзу Українок Канади і збудувало його не лише для себе, для своїх членів. Журнал призначений для широких мас українського жіноцтва у світі. Завданням журналу обіймати всі ділянки українського життя — громадськості, мистецтва, літератури, науки, виховання, господарства, творити публичну opiniю на одну чи другу у світі подію з погляду українського, чи з погляду нашого горожанства.

Вертаючись до питання, чи журнал оправдав наші надії, треба сказати, що він надто молодий, що він щойно починає свою працю і що в таких коротких часі годі було б охопити всі ділянки, що перед нами широке поле і важливі завдання. Та всетаки за той короткий минулий рік наші читачі мали змогу побачити й відчутти характер і "душу" нашого журналу, та його напрямні.

І ось перед нами — з початком нового року постає питання — як з нашим журналом на цей рік? В яких обставинах виконує він свою працю? Чи має він вже задовільне число передплатників? Чи стягає він вже свої кінці до купи у фінансуванні? Які обов'язки спочивають на мені, як читачеві, або членові Союзу Українок Канади? Що можу я зробити для справи нашого журналу?

Щоб журнал міг продовжувати свою працю, він потребує всіх своїх читачів та їх дбайливого піклування журналом. Журнал мусить, не тільки продовжувати працю — він мусить в зростати в силу, як у своїх співробітниках, у змісті, в читачах і у своїх фінансах. Це ж наша нова започаткована праця, яка стала гордістю багатьох з нас. Початкові видавництва завжди зустрічаються з великими труднощами, зводять боротьбу за своє існування, переживають

„ПРАЦЮЙМО НАД СОБОЮ”

„... сестри мої,єднаймося,працюймо над собою всіма силами! Не цураймося найбіднішої сиротини. Берімося до різнородної праці, щоб могли стати на власних ногах у житті, щоб могли стати гординою наших батьків, братів, мужів і стати підпорою нашому народові, підвалиною нашої нації, і щоб вона могла славитись своїм жіноцтвом, як своїм найкращим цвітом”.

Ольга Кобилянська

Ці думки, висловила письменниця на зборах “Товариства руських жінок на Буковині” в Чернівцях у відчиті “Дещо про ідею жіночого руху”. Було це восені 1894 року. Шістдесят шість років минуло з того часу й як же багато змін зайшло за тих шість десятиків років, як змінились обставини, як змінився світ і як змінилась українська жінка.

Ідея рівноправності, боротьба за вільний вступ до вищих шкіл, за участь в політичній життю потягнула тисячі українських жінок до науки, до участі вируючого життя. Тисячі жінок набували фахове знання, заобезпечували свій матеріальний стан, виборювали собі право на самостійне життя, займали позиції в урядах, комерційних підприємствах, школах, інші віддавались мистецтву, музиці і літературі. З почуттям своєї достоїнності і матеріальної незалежності живуть незаміжні жінки самостійно, не оглядаючись, щоб конечно “вийти заміж”, як подружжя не склалося так, як бажалося. А розвиток громадського життя дав нагоду кожній жінці, дівчині, незалежно від її стану, освіти та зайняття включитись в громадську працю і дружньо працювати для свого народу, в своїх організаціях.

кризи, деякі заломлюються і падають. Наш журнал покликало до життя кількатисячне членство. І це саме членство мусить піклуватися ним. І немає в тім великих труднощів, ні нічого неможливого. В цім наступаючій році ми повинні подвоїти число наших передплатників, повести кампанію за новими передплатниками, улаштувати підприємство на фонд журналу.

І до цієї праці кличемо все наше членство, всіх наших читачів. Бо лише тим способом дамо доказ, що наш журнал є для нас цінний, що ми горді за нашу започатковану працю, що об'єднаними силами ми станемо на сторожі життя нашого слова, яке ясним променем має освічувати шлях до тих високих ідеалів нашого народу, до яких ми прямуємо.

Питання, скільки з нас, тих, що вповні оправдали сподівання Кобилянської, Кобринської та всіх тих, які несли на своїх прапорах гасло рівноправності жінці української нації? Здається, що з того, про що мріяли вони, ми досягнули лише одну половину — досягнули становище, знання, зайняли фахові позиції, незалежність матеріальну. Але це все мало бути лише передумовою до того великого ідеалу, щоб “стати підпорою нашому народові, підвалиною нашої нації”.

Живемо далеко поза межами землі наших батьків України. Але яка ж велика місія лежить перед нами у вільному широкому світі. Адже наш народ бореться за свою незалежність, за свою самостійність і свободу. І може ніколи як досі потребує він нашої праці, нашої ідейності, нашої посв'яти, щоб ми могли бути тією дійсною підпорою, як казала письменниця.

І знову приходить повторити словами письменниці: “працюймо над собою”. Ця праця сьогодні, чи потреба тієї праці над собою має інший характер, як той, що був тоді. Сьогодні ми мусимо працювати над собою в інших напрямі; ми мусимо виробляти в собі почуття ідейності, почуття відповідальності за наше відношення до української громадськості, до питань нашого народу і розуміти його сучасне положення. А щоб знати це все, треба щоб наша література стала нашою духовною поживою. Лише вона дасть нам потрібний матеріал і знання, лише вона в силі виплекати в нашій душі ті великі ідеали.

От візьмим хоч би те, що десятки жіночих товариств в Канаді носять ім'я Ольги Кобилянської і святкують роковини письменниці, які припадають в листопаді. Та самі роковини з рефератами про письменницю не дадуть бажаного результату. Нам таки треба ґрунтовно познайомитись з творами Ольги Кобилянської, з її великими думками. А повісті, оповідання її такі прекрасні!

Знаходимо час від часу жінок, що можна сказати, виховувались на творах Ольги Кобилянської, що зачитувались її повістями, що захоплювались її великими думками. І ці жінки — це глибші натури, насичені духовістю, перейняті ідейністю, самостійні і в суспільно-громадському життю віддають свій труд з великою посвятою і любов'ю до свого народу.

Кожна книжка нашої письменниці така сильна своїм змістом, так впливає на духовний розвиток людини, витворює таке непереможне бажання бути людиною корисною своєму суспільству, служити своєму народові. Всюди в Кобилянської боротьба за правду, погорда до всього, що низьке, облудне, легкодуже. Літературна критика називає Кобилянську аристократкою духа, яка змагає до краси й досконалости.

Це позначається всюди у її працях. А у своїй автобіографії каже письменниця таке:

“Мені приходилось не раз в житті боротися з вузькоглядністю, тупоумством і мевільничим поглядом, що походили з традиційної заско-рузлості і що були через свою довголітність сильні. В усіх тих заморожених кругах самотна, без яких-будь матеріальних засобів та шукаючи визволення, писала, як знала свої новелі, нарис і оповідання без вагань, не по глибоких “розмишленнях”, — ні: вони йшли дорогою серця. І хто мене розуміє серцем, той, може, не кине на мене каменем за змальованих мною досі осіб з низів чи з трудових інтелігентів, котрі я накреслила” з погордою зарозумілого аристократа”, тим більше, що ані я сама, ані предки мої не цуралися хоч би й найтяжчої праці й нижче соціально поставленого, коли цей простягав руку о поміч, пораду, або й опіку для його особи”.

Як письменниця любила свій народ посвідчить те, де вона висловила в цій самій автобіографії в іншій місці:

“З Чернівців їздила я вже й до Відня, раз і до Києва і була з останньої подорожі так захоплена, що, вернувшись звідти, я постановила, що коли б у мене було й небагато засобів, я б їх ні на що не видавала, а лише самотно на подорож на Україну держала. Пишучи що-будь, довше чи коротше, я лише одно мала в душі: Україну, ту велику, пишну, пригноблену, сковану Україну, її одну й нічого інше”.

Твори Ольги Кобилянської — повісті, оповідання, нарис — більші з них “Царівна”, “Земля”, “Через Кладку”, “В неділю рано зілля копала”, “За ситуаціями”, “Нюба” та багато інших виховують сильних характером жінок української нації.

3 приводу сесії ПАУК

Українська преса вже подала до відома громадянству про відбуту Шосту сесію Пан-Американської Конференції, що відбулася в Нью-Йорку 29-30 жовтня ц. р. Конференція була скликана спеціально в цілях вирішення і плянів Світового Конгресу Українців у вільному світі.

До Вінніпегу повернулися делегати — члени езекутиви Комітету Українців Канади з сесії в Нью-Йорку. З того приводу на запрошення доміняльної управи Комітету Українок Канади промовляв на спеціальному засіданні езекутивний директор КУК п. В. Кохан, на якому були присутні представниці преси і члени управи вінніпегського відділу жіночого КУК.

Пан Кохан подав обширне звітлення з наради в Нью-Йорку, говорив про пляни такого конгресу та його значення у сьогоднішньому світі. Крім того п. Кохан подав обширний плян святкування відкриття пам'ятника Шевченка у Вінніпегу в наступному році.

Зборами керувала голова Комітету Українок Канади пані О. Войченко.

З приводу звітлення з сесії ПАУК вив'язалась коротка дискусія. Виринула вона голов-но на тлі того, що хоч як сьогодні українське жіноцтво зорганізоване, хоч скільки зусиль вкладає в розвій громадського життя, хоч як цікавиться й бере активну участь в різних ділянках, присвячує увагу всім суспільним потребам, однак, коли приходимо до якихось замітних подій ширшого масштабу, жіноцтво лишається поза рамками тих подій. От хоч би й тепер на нарадах ПАУК не була присутна ані одно жінка, навіть по мимо того, що існує т. зв. Світова Федерація Українських Жіночих Організацій.

У відповідь п. Кохан подав, що причиною того є структура і статут самої ПАУК.

Треба все таки сподіватися, що в надходя-чій Світовій Конгресі Українців ми зможемо взяти участь не лише як учасники слухачі, але як зорганізована частина українського суспільства та що остаточно, і побудови таких поважних структур приміняється до сучасних вимог життя та що українська жінка, вже зможе остаточно чути рівноправним членом свого суспільства і що з її голосом перестануть числитися як з голосом жінки, а будуть числитися як з голосом людини.

Н. К.

МОЯ КОРОТКА ПОДОРОЖ ДО ЄВРОПИ

Мабуть, що мало є людей, яких би не цікавив широкий світ і не мав їх до себе. Особливо принадним є, так званий, старий світ — Європа та її поодинокі країни, які заповнені багатством культурних пам'яток, здобутків цивілізації та властивості природної краси кожної країни.

Головною ціллю моєї подорожі був Конгрес Інтернаціональної Жіночої Ради в Істамбулі, на який я виїжджала як одна з делегаток Канадійської Національної Жіночої Ради. Користаючи з нагоди, я рішила виїхати скоріше, щоб побувати в деяких країнах, ще поки почнеться Конгрес, отже тим самим я їхала сама одна і шойно на Конгресі в Істамбулі я зустрілася з делегатками з Канади та Америки. Зустрілась я на Конгресі також з українкою пані Анастасією Вокер з Дітройту, яка була делегаткою Американської Жіночої Ради, членка Союзу Українок Америки, яка також є безпосередньо членкою Союзу Українок Канади.

І так з Монреалу я виїхала літаком до Лондону, де я провела 4 дні, оглядаючи Лондон та відвідуючи важливі місця як: Вікторія і Альберт Музеї, Вестмінстерське Абатство, Лондонську Вежу, парламент, канадійську амбасаду, Виндзорський замок, Гемптонський двір (збудований королем Генріком VIII) і Бакінгем Палац.

З Лондону я поїхала літаком до Парижа, де так само відвідала найцікавіші місця — Лювр, Нотр Дейм Катедр, Наполеонову гробницю і Версаль.

У Швейцарії я провела 3 дні в Зурику, а звідти поїхала до Люцерну. Я була зачарована красою і чистотою тієї країни.

В Італії я провела майже тиждень, найбільше в Римі і Флоренції. Це був тиждень перед Олімпійськими іграми і Рим був у святковому настрої. Вулиці й будинки були удекоровані прапорами різних націй. Там я й відвідала Ватикан і Катедр св. Петра, славу галерію мистецтва і музею Боргесе, Пантеон, Римський Форум, Колізей, (славні руїни в Римі), церкву св. Павла і монастир Бенедиктів. Була я на опері "Аїда", виставлена на сцені серед руїн античного стадіону. Опера, серед оригінальної обстановки робила чудове враження, а спів та музика чаруючі.

Флоренція — чудове місто, в яким знаходиться одна з найбільших казкових колекцій

малярства, яку можна побачити в Пітті Палас. Флорентійська Катедр велична у своїй мистецькій красі і знана через свої прикраси з мозаїки, з бронзи різблені двері, на яких зоображені різні біблійні мотиви.

Відвідала я також славу Флорентійську Площу, на якій красується багато пам'ятників-статуй славних художників. Побували ми й у Фейсол — англійській колонії у Флоренції, яку започаткувала королева Вікторія в XIX столітті. Там на цвинтарі поховані Елизабет Баррет або Бравнінг-Баррет англійська поетка та її чоловік Роберт Бравнінг — славний англійський поет філософ XIX.

Слідуюча моя зупинка була в Атинах — столиці Греції. Там, крім відвідин різних туристичних місць, як Акрополь (славний старинний замок, де заховалися найстарші пам'ятки грецького будівництва) королівська палата, кілька музеїв, я зробила спеціальне старання побачити якнайбільше православних церков.

Атенська Катедр прекрасна своєю структурою, в якій зберігаються ранне візантійське малярство, яким вона прикрашена. Вона побудована поруч першої християнської церкви в Атинах.

Ця перша маленька церковця з мarmору і зберігається як музейна пам'ятка. Все внутрішнє устаткування в ній таке, як було на початку, а збудована вона 1500 років тому взад.

Відвідувала я й інші церкви, дуже давні, які належать вже до музейних пам'яток Греції. Монастир Койсаріяні був побудований XI століття. Це прекрасний зразок ранньо візантійського стилю і зберігаються в ній чудові фрески; другий такий монастир Дафні, де також зберігаються славні мозаїки і фрески, положений в чудовому місці.

І так після побуту в Греції я остаточно приїхала до Істамбулу, якого красою й величчю я була вражена. Тут же Конгрес Інтернаціональної Жіночої Ради — ціль моєї подорожі.

Крім Конгресу та всіх подій зв'язаних з ним, моїм спеціальним бажанням було побачити св. Софію, яка вже є лише цінною, музейною пам'яткою старовини, або Гагію — Голубу Мошею — Християнську церкву, яку було побудовано 532 по Нар. Христа, і коли турки окупували Царгород її повернули на мошею. Через те всю прекрасну мозаїку і фрески було

покрито плястером, бо мусулманська релігія не дозволяє уявляти Бога в малюнках. 1950 року, Візантійський Інститут Америки взяв на себе працю відреставрувати оригінальну мозаїку, обережно здимаючи плястер. Праця над тим переводиться ще й досі. За республіканського правління мошею перетворено на музей.

Перебуваючи в Істамбулі, я мала привілей на авдієнцію в Царгородського Патріярха Гречкої Православної Церкви Атанагореса.

В розмові з ним я побачила, що це людина надзвичайно високого інтелекту, привітної персональності, невимушеної ввічливості та зберігає вповні місце високого церковного достойника.

Коли я сказала йому, що я в Істамбулі на Конгресі Інтернаціональної Жіночої Ради, він висловився, що слідкував за програмою нарад з великим зацікавленням, бо вірить, що надія людства в руках жінки. Бо немає чоловіка, на якого жінка не мала б впливу поширеного Богом, — добра дружина, мати, або добра сестра. Ми мусимо знайти спосіб тривалого миру.

Розмова з ним плила свobodно, не вимушено, щиро.

Патріярхат знаходиться по азійському боці Істамбулу і обведений високим валом. Він знаний там як Фанари та існує там 354 роки.

Багато оригінальних будинків були знищені вогнем і знов відбудовані. У Фанарах є триповерховий скромний будинок, в якому живе Патріярх і в якому знаходяться адміністративні канцелярії. Невеличка Катедра св. Софії і один з прекрасних городів, яких мені доводилось бачити в Істамбулі. Ця Катедра в протягу 354 років мала 84 патріярхи. Знаходиться там велика кількість прекрасних образів з малярства та ікони і дуже цікаві у відношенні до їх історії та їх походження.

Мій побут у згаданих європейських країнах був надто короткий. Не доводилось мені побувати на терені, одної чи іншої країни тільки тому, що я обмежила свій час, а по друге, я була сама одна, та й на ознайомлення з важливішими історичними місцями у великих європейських містах треба багато довше часу, яким я розпоряджала.

Помимо того, подорож ця до Європи, а зокрема на Конгрес Інтернаціональної Жіночої Ради була дійсно цікава. Верталась я додому сповнена найкращих вражень з надіями, що поїду знову з далеко ширше закритими плянами. Гарний і веселий широкий світ зі всіма його великими багатствами, що є твором людини і я була дуже рада, що мала нагоду побачити те, що було можливе.

Г. Гнатишин

Св. Софія — Музей в Істамбулі

Вплив виховання на дитину в передшкільній віці

Вже старинні філософи займалися психологією — наукою про пізнання проявів людської душі. На підставі їх науки з ділянки психології в другій половині минулого століття австрійський вчений Фройд та німецькі Фегнер і Фребель (1782-1852) старалися упорядкувати виховну систему для дітей передшкільного віку. Саме Ф. Фребель заложив в Німеччині передшкілля, або так звані у нас дитячі садки, де під його доглядом і інших фахових сил відбувалися цілоденні шкільки. З часом ці шкільки прибрали назву від його імені “Ферблівки” і вони поширилися по цілій західній Європі. На підставі досвіду в цих шкільках він створив поняття про виховну систему дітей в передшкільному віці. І так на підставі своїх спостережень він сказав, що дитина в передшкіллі є в фазі мовних зацікавлень, бо вона постійно питається чому? пощо? для чого? Одним словом дитина є тягом цікава, вона пізнає світ, своє довкілля, яке для неї є загадкою. В цій віці дитина найбільше ставить питання до найбільшої її особи, до своєї мами, тому кожна мама мусить бути терпелива на всі запити дитини, мусить теж приступно і зрозуміло пояснити кожне **чому?** Звичайно, тепер всі матері є перевтомлені працею і вони чим-небудь стараються позбутися дитини і її вічних запитів, коли не є навіть свідомі, яку велику кривду роблять своїй дитині в часі формування її характеру. Наслідки є такі, що дитина стає замкнена в собі, сумна і мовчазлива, бо рідна мати вже встигла здобути собі довір'я в дитини. Дуже тому вказаним є, щоб матері знали та мали хоч малі поняття — відомості про психологію дитини. Не дурно наша приповідка каже “Легше камінь глодати, як дитину ховати”. Швейцарський психолог Пестальоці в минулому столітті звернув увагу на виховання дітей в передшкільному віці саме в шкільках де би дитина могла свобідно і упрямно пізнати початки життя і науки.

Пестальоці звертав увагу, що не до всіх дітей треба мати однаковий підхід, бо є діти більше і менше здібні, більше амбітні, або вперті та недовірчиві, а ще інші типи дітей маломовні чи так звані замкнені в своїх думках.

Отже після 3-го року життя він радить виховувати діти в передшкіллі, де би можна з посвятою і під вмілим доглядом формувати і різбити душу дитини. Дитяча душа так, як губ-

ка, яка втягає в себе не тільки це, що добре, але дуже часто під впливом злого товариства дитина присвоює собі всі найгірші прикмети, які бачить у інших дітей, а головне брехливість і злодійкуватість, які можуть мати великі наслідки у старшій віці. Це дуже добре зрозуміли бельгійські педагоги, бо вони створили в Бельгії обов'язкові дитячі шкільки під доглядом монахинь-сестер при парафіях. В Бельгії дитини полишеної самому собі ніхто не побачить на вулиці. Всі бельгійські шкільки мають свої модерні і елегантні приміщення. Кожна шкілька є випосажена в дорогі забавки, в малій спальні де діти після обіду сплять. І коли дитина скінчить шкільку вона є дуже добре приготувана до 1 класу; знає добре писати цілу азбуку і числити до 20, цебто знає писати цифри. Я мала змогу жити в Бельгії, запізнатися і оглянути такі шкільки, в яких мої діти, будучи малими, виховувалися. Літом бельгійські діти мають всі відпочинкові оселі, які оплачує держава.

Так само і тут в Канаді я мала змогу приглянутися до проведення шкільок, бо я сама працювала в шкільці до помочі сестрам францисканкам в Монреалі, які мають взірцево улаштовані шкільки, тільки тут батьки мусять платити за дітей малу оплату.

У нас перші передшкілля т. зв. садки були засновані перед війною з рамені Педагогічного Товариства “Рідна Школа” у Львові, також були підготовчі рідні курси для провідниць дитячих садків. Багато праці в дитячих садках поклала у Львові учителька Марія Несторенко, яка постійно вчила в школі ім. Короля Данила, вона також їздила по всіх більших містах і улаштовувала курси для виховниць садків. Мала дуже дбайливо опрацьований і цінний матеріал для провадження садків, нажалі не встигла його ніде видати. Знаю, що нас було багато дівчат по maturі на її курсах і на годині гімнастики всі ми витягали наші “ручки” добре вгору і показували, які дерева високі то знову згинали ті “ручки” поволи в долину і показували, яка травичка маленька. Цим способом вчила нас п. Несторенко гімнастики для малят, а таких різних штучок було багато.

Дуже велику вагу клала пані Несторенко, щоб провідниці садків вміли виробити собі довір'я в дівчата, щоб дбали про вироблення у

Знавці оцінили малюнки Михайлини

День 6-го лютого, 1958 року, стоїть у пам'яті артистки-малярки Михайлини Гарасимчук як день пам'ятний. Як Михайлина читала листа з 6-го лютого від доктора Р. Б. Дейнарда, що вмів цінити добрі малюнки, вона щасливо усміхалася. Вона раділа, що вкінці знайшлися визначні та високо поставлені люди, які належно оцінили її довголітню мистецько-малярську працю й поставили її малюнки поряд із вже добре знаними та заслуженими артистами-малярами. Саме про те їй писав д-р Дейнард, що мешкав тоді в місті Порт Артурі, в Онтеріо. Писав Михайлині Гарасимчук д-р Дейнард, яких почесей та оцінення зазнав Михайлинин образ-картина барвами "Міст над рікою в Порт Артурі", що опинився на стіні світлиці тодішнього онтерійського міністра освіти дост. Данлепа, в товаристві образів-картин вже славних майстрів-малярів. А той образ-картину набув д-р Дейнард у Михайлини і подарував міністрові освіти.

Д-р Дейнард писав Михайлині Гарасимчук: "Минулого понеділка я отримав листа від дост. д-ра Данлепа, в якому він розказує, як всі раді-

Михайлина Гарасимчук

дітей поняття про Бога і батьківщину, щоб мали діти пошану до батьків і старших та поняття добра, почуття обов'язку, любов до квітів і мистецтва.

Погляньмо як у нас мається справа з передшкіллям. Сумне, але правдиве явище, що у нас ця ділянка доволі занедбана. Не всі матері зрозуміли ще вагу садків і яке велике добро має дитина, яка від найменшої виховується в своєму рідному оточенні. Від нас залежить, чи ми будемо далі існувати чи ні. Діти, які приходять до 1 класу Рідної Школи, нас не розуміють, бо зовсім не знають української мови. Якщо по таким шляхом піде виховання наших малят, то не буде мамів, що виховали теперішніх наших українських послів, сенаторів, цих українців, що стоять досі в Канаді в проводі життя громадського. Я думаю, що ще час і наші молоді матері українки підуть правильним шляхом і всі свої малята віддадуть під дбайливу опіку провідниць наших рідних передшкіл, де їх діти напевно навчатимуться, що "Наша дума, наша пісня, не вмре, не загине" та, що не всі ми є байдужі, а віримо, що добро побідить зло і Воскресне Україна.

Лідія Лугова

ють вашим образом-малюнком. Пані Данлепі теж дуже радіє тим образом-картиною. Вона завісила його на стіні в світлиці-ідалні, між образами-малюнками таких добре відомих та славних артистів, як Франс Джансон, Менлі, МекДоналд, Геннесі, Лалін та Артур Лістнер. А це велика честь для вас!" З того приводу міністер освіти улаштував у своїй домі спеціальну вечірку. На тій вечірці новий образ-картину Михайлини Гарасимчук оглядали та похвально оцінили такі особи, як сам дост. Данлеп, прем'єр Фрост, міністер-секретар МекІнтайр, п. Магер, і їх жінки. Всі ті визначні особи визнали, що образ-картина Михайлини надзвичайно талановито виконаний. І з того приводу міністер освіти передавав через д-ра Дейнарда артистці-малярці Михайлині Гарасимчук свій щирий подив та привіт. А самий д-р Дейнард казав, що Михайлина має дійсно талант до малярства, лише потрібно більше розголосу для її мистецько-малярської праці, щоб більше людей заговляло собі образи-картини в Михайлини.

Сама ж Михайлина Гарасимчук дуже скромної вдачі й не має відваги сама про свої мистецько-малярські твори говорити, хоч має вже багато своїх картин-малюнків у барвах — деякі й на українські сюжети.

Значне число картин-малюнків Михайлина продала. Звичайно, коли вона в цей спосіб роздобуде трохи грошей, то записується ще на

М. Гарасимчук: пейзаж

якийсь курс малярства, бо ж малярське мистецтво дуже багатогранне. Все чогось нового можна вчитися. Деякі її образи-малюнки відзначено нагородами на малярських виставах. От, наприклад, у щоденному часописі "Форт Вілліам Дейлі Таймс" з 30-го квітня, 1958 року, бачимо на 10-ій сторінці велику знімку з образа-картини Михайлини "Опущення", що була тоді на місцевій мистецькій виставі в місті Форт Вілліамі, де вже довгий час живе Михайлина з своєю родиною. Англо-мовні приятелі Михайлину часто називають здрібніло "Тиллі".

Перших 9 років Михайлина прожила на фермі свого батька — Прокопа Присуньки. Потім батько й мати з родиною перебралися до близького міста Давфину, в Манітобі. Там Михайлина пройшла науку в початковій і середній школі. Була вона в 9-ім грейді, коли перший її малюнок був на виставі. Було Михайлині вже 20 років, коли вона систематично почала вчитися малярства, спершу в маляра-артиста п. Врайда. Два роки пізніше вийшла заміж за Володимира Гарасимчука, що тоді був військовим старшиною при летництві. І хоч з часом і двоє діточок прибуло — Леся і Федько, то Михайлина далі ходила пильно на курси мистецького малярства — то пастеллю, то олійними фарбами, то аквареллю, вже в місті Форт Вілліамі. Між її учителями були й деякі визначні канадські артисти-малярі.

Минулої осені вона вже сама почала навчати малярства. Її теж цікавить громадська праця. Вона і в хорі місцевої української православної церкви співає з дочкою Лесею і в жіночому хорі. А в місцевому відділі Союзу Українок Канади—"Доньки України"—є касіркою.

Малює вона тому, що знаходить велику насолоду в малярстві.

— О. Івах

Нам треба свідомих матерів

В організації кується наша доля, отже щоб допомогти нашому суспільству, ми всі українські жінки повинні належати до жіночих організацій, з яких ми користуємося дуже багато. Щоб сповняти свої завдання супроти нашого суспільства ми мусимо бути зорганізовані, бо лише в організації є сила.

Мама має найбільший вплив. Про це пишуть визначні люди. Один англійський поет, Валес, каже так: "Найбільшою силою є та рука, що колись колише". А Наполеон, славний завойовник і цісар Франції так сказав: "Франція нічого не потребує до відбудови нації, лише добрих матерів". Отже бачимо, що нам треба мати свідомих українських жінок.

Коли поглянемо в історію народів, то побачимо, що кожний народ мав і сьогодні має різні організації, чи то культурні, економічні, політичні, чи інші. Щоб ми могли поступати вперед, нам треба організації. Сьогодні жінка займає поважне місце в різних середовищах нашого суспільства. Отже нашим обов'язком є приготувати наших дітей до цього обов'язку. І найкращим місцем до того є організація.

Жінка є виховательною людства. Славні люди дістали свою першу науку від своїх матерів. Адамс пише так: "Все те чим я є, — то заслуга моєї матері".

Герберт каже: "Одна добра мати варта сто шкільних учителів".

Жінки мають велике завдання, яке мусять сповняти якнайкраще, бо вони є майстри, які будують будучу націю і будучі генерації. Нам треба виховати таку генерацію, яка б зайняла наше місце та далі провадила нашу працю. Наша будуча генерація мусить знати хто вона є, чого хоче, і повинна бути горда з того, що належить до української нації. Є ще й інші чинники, що помагають нам виховати наших дітей, а ними є: рідна школа, рідна книжка, українське оточення, українські інституції і церква.

Щоб користати з цих чинників, ми мусимо їх підтримувати. "Як постелимо, так будемо і спати", каже наша стара приповідка. Як ми виховуємо наших дітей, такі вони й будуть.

Чи ми сповняємо свій обов'язок добре чи ні, то треба лише приглянутися, що робиться довкола нас, і який є результат, як добрий, то що робити, щоб поліпшити, як злий, то що робити, щоб навести ситуацію.

Василина І. Ощипок

ДЛЯ ІНФОРМАТИВНОЇ СЛУЖБИ

Канадійський Пресовий Жіночий Клуб створив минулого року на своїм черговім З'їзді в Оттаві Стипендію Журналістів-Відвідувачів, якого завданням є вможлилювати зв'язки з різними країнами, пропагувати ідеї світового порозуміння й миру та знайомити інші народи з способом життя канадійського населення.

Завдяки цій стипендії до Канади приїжджає визначна журналістка і радіева коментаторка Аміта Малік з Нью-Делі, Індія. Вона буде перебувати в Канаді 10 місяців і в кожній провінції вона буде жити приблизно місяць часу, працюючи в канадійських часописах, радіо та телевізії.

До Вінніпегу пані Малік прибуде в березні наступного року. Вінніпезький відділ Канадійського Пресового Жіночого Клубу робить всякі приготування, щоб пані Малік улегшити працю і дати їй можливість якнайбільше пізнати життя Вінніпегу і провінції Манітоби.

Канадійський Пресовий Жіночий Клуб об'єднує жінок працівників пера — журналісток, письменниць, радіо-коментаторок. Головна квартира КПЖК тепер знаходиться в Саскатуні. Згідно зі статутом, членами того Клубу можуть бути ті, які активно заангажовані в журналістичній праці або публікаціях взагалі. Пуб-

Лариса Мурович

З ЦИКЛЮ "СВІТЛО НА ПРЕРІЇ"

Хвилюється в снігах прерійне море
Туманно-сизе, як сама печаль,
А почування здачі і покорі
Воно не знає, як і моя сталь.

Джаган навис грозою над лісами
Йї моя рука стискає рукоять,
Закоханий в пригоді до безтями
Благословляю сили благодать.

І раз, і два, як зойк із болю рани
Земля відбила удар від землі.
Невже ж разом зо мною йдуть титани
З обіцянкою світла в сірій млі

Та вихор рве полу моєї свити
Йї в бою мороз лякає: піддавайсь!
Мені ж на цій землі судилось жити,
Мозолями трудів живе ратай!

Ще день, ще ніч і у струмі відталі
Обмию піт із берегів чола,
А злучені на обріях віддалі
Засядуть дружно до мого стола!

Журналістка і радіева коментаторка Аміта Малік
(Фото „К. С.”).

лікації дозволені в котрій будь мові, лише щоб вони були друковані в Канаді.

Оскільки відомо, то з українок до того Клубу, як члени належать дві українки — пані Савеля Стечишин в Саскатуні і пані Ольга Войценко у Вінніпегу.

Перед українками є важливе завдання і дуже добра нагода познайомити пані Аміту Малік з життям українців, як одної з етнічних груп Канади і тим самим сповнити ту інформативну службу, яка в сьогоднішніх часах є такою важливою для нас.

РОКСОЛЯНА

Кажуть, що якийсь французький маршал завжди носив при собі "залізний запас" півсотні золотих дубльонів. Вони були призначені тим, щонайменше двом, воякам, які б при бесіді зовсім не згадували жінок. Підсідаючи до вояцьких гуртків, маршал вислухав безліч усіляких балачок. Але його дубльони так при нім і залишилися. . .

Шкода, що не заходив він на наші збори. Дубльони були б наші. Лише не сьогодні.

— Я думаю, що історія Роксоляни, — взяв слово до розмови наймолодший з нас віком, але найстарший член клубу, — є вимислом значно пізнішої доби, ніж коли вона могла статися. . . Так мені якось здається. . .

— Чому ж вам так якось здається? — голосом без ніякого забарвлення обізвався Давид, навіть не обертаючись до молодика. Цей його тон часто вибивав прелегентів із колії. Але юнак не дався:

— Так! Коли я думаю про тодішню Роксоляну, українську бранку, що продана ясирем до Царгороду, стала султаншою, то мені здається, що вся історія про неї лише вигадка. Бо ніби зробившись по вірі туркенею, матір'ю султанят, ворогів свого народу, вона все таки, мовляв, залишилася в душі українкою. Ніби то перед своїм чоловіком вона завжди ставала в обороні батьківщини й своїх колишніх одновітців-земляків. . . Не розумію. . .

— Чого ж ви саме не розумієте? — знов тим самим тоном обізвався Давид.

— Я не розумію, як могла вона стати султаншою. . . З наказу, з примусу. . . з гвалту! . . — почав запалюватися юнак.

— А хто це вам казав, що з наказу, примусу, гвалтом? . . А може, цілком добровільно, радісно, з любов'ю? . . — Холодні, рівні Давидові слова капали як вода на розжарене залізо.

— Ну, добре! Хай навіть і добровільно! Але, як могла Роксоляна до тієї добровільності дійти? Бо ж як вона могла забути ніч, коли люди її чоловіка, хай і султана, спалили її дім, пробили списом матір, згвалтували сестер і задушили арканом батька? Хіба це забувається? . . А як могла забути шлях ясиру через Дике Поле? . . Ті покривавлені ноги, потріскані від нагаїв плечі бранців, безумні очі бранок? . . Чи ж у звуках султанових поцілунків

не чувся їй тріск грудей, що їх пробиває турецький спис? . . Чи ж власна дитина, султано-ве байстря, ніколи не пригадувало їй тих малих — найменших з її роду, побитих на згарищах поруйнованих сіл? . . Чи не здавалося їй, щасливій матері султанських дітей, що ось вона плакає в них найлютіших ворогів свого народу. . . Та що говорити! Не можу я зрозуміти одного: як могла вона забути й примиритися? . .

Юнак схвильовано зупинився. Дуже, видно, близько торкалася його ця тема. Але Давид уже обернувся й пильно дивився на запалене обличчя юнака.

— Ну, і... — підштовхнув він його. А в голосі вже затремтіла цікавість.

— Коли я говорю, що не розумію, то маю на увазі двояку поведінку Роксоляни, порівнюю її з нормальною людиною. Що таке нормальна людина? Не будемо сперечатися за абстрактну дефініцію. Але нормальна людина це, наприклад, така, що, скажемо, в однім листі не засилатиме повідомлення про. . . смерть своєї матері й власне весілля. . . Розуміється? Через це й думаю, що таку Роксоляну, — на два боки добру: туркам і українцям, Христові й Магометові, — видумали значно пізніше. . . Мабуть, ті, що самі були в Роксолянним положенні. . . Вигадали, щоб виправдати самим собі свою власну поведінку... Я гадаю, що це сталося в тій добі життя нашого народу, коли на місце суворих чинів нашої історії почала заповзати безплідна медитація. За нею, світовими шляхами, присунула психологія й самообсервація та зачали поволі витискати з життя розуміння безкомпромісовості. Вони то в оцінці життєвих подій взялися підігравати невластиву їм ролю. Бо з великих аналітичних засобів стали обезволуючими знаряддями людського духа. Це знаряддя часом не знає меж. Замість того, щоб лише розділяти складники душі для легшого пізнання, воно їх розжиряє, нищить, обезличує. . . Тому ми, дивлячись на таку Роксоляну, ставимо себе на її місце. Тому ніби можемо собі з'ясувати її душевні процеси. . . І ось у нас уже знищена гострота аналізу, ми вже безсилі її осудити, ми безцільно бідкаємося над її долею й виправдуємо її, як може б це робили самі над собою. . . Тому я гадаю, що на по-

чатку лише тої доби нашої історії, яку я назвав би двохміральною добою компромісу, могла створитися легенда про Роксоляну, українську жінку з двома покривленими душами. . .

Однак замовк, переходячи по нас очима. Мовчали й ми. Мене вразило, як просякнув він Давидовими поглядами.

— Я беру слово, — спокійно обізвався Давид і обернувся до молодика. — Хочу підкреслити, що з провідною вашою думкою цілком погоджуюся. Хоч ви знаєте, що мені все приємніше не погоджуватися. Але мушу признати, що маєте рацію, не розуміючи примирення Роксоляни-бранки з своїм положенням, хоч би й султанші. Але смію звернути увагу зборів на один момент вашого не розуміння Роксолянової поведінки. Саме тим, що ви її не розумієте, ви самі впадаєте в оте зачароване коло висвітлювань і з'ясовувань, яке так гостро відкинули й відбили. Ось саме ви вже зачаровані тим процесом аналізу, який вам так не подобається, але за яким і ви тужите, бо в чомусь непевні. А тому теж щось хочете з'ясувати. . . Через це дозволите мені докінчити цю історію з Роксоляною за вас?

— Дуже прошу, пане голово, — радісно обізвався молодик. І кожен з нас мовчки додав якийсь рух згоди.

— Я не буду вам нічого з'ясовувати у цій справі. Роксоляна зі званої легенди жила давно. Хай же її висвітлює легенда. Я ж говоритиму про дійсність. Про модерну Роксоляну, модерного султана, про нашу живу сучасність. Що ця подія сталася в ті роки нашої боротьби — це надає їй ще більшої життєвості. Бо то була доба, в якій випробовувалися характери. На майбутнє. Усе непотрібне відійшло. Досвід, традиція й воля залишилися назавжди. . .

Так ось, панове, впродовж одного дев'ятого року змінив я кілька професій. Усе було непутяще. Але так десь на початку року був я прийнятий до залізничої служби. Став магазинером на одній великій залізничній станції. Доглядати було що. Станція знаходилася недалеко від фронту воєнних подій, її магазини були повні всіляких засобів. Війна багато спотребувала, демобілізація розшарпала, рознесла, розірвала ще більше. Але лишилося ще дуже багато. Ці залишки вже доконувала революція. Усі революційні влади, які захоплювали цей залізничний вузол, перш за все брали на обрахунок склади матеріалів, роблячи мене відповідальним за їхнє збереження. З непевними поміч-

никами й злодійською сторожею я марно бився, щоб зберегти нам хоч рештки цих великих засобів.

Це мені не завжди щастило. Всілякі комісії в першу чергу арештували мене. Опісля ставили свою сторожу, на день або два. А нарешті вибирали все найкраще й або відвозили або продавали не зважаючи на жадні протести. За протести ж можна було висіти.

Моїм безпосереднім шефом був молодий інженер. Війни він не знав, бо був залишений при залізничній службі. Був працюючий, енергійний, рішучий. Гарний тип мужчини й людини. Ми з ним знали, навіщо й для кого мусимо берегти склади й усю свою енергію й хитрощі мобілізували на це діло.

Мій інженер ніколи не мав часу. Праці в нього в тій добі було досить. Але для одної речі в нього все вистачало часу. Начальник станції мав двох доньок. У старшій з них мій шеф був закоханий. Вони були варті одне одного. Перш за все пасували зовнішністю. Таких красунь, як його наречена, мало було в околиці. На них радісно було дивитися, коли вони де-буть з'являлися удвох.

Є люди, в яких закохання ніби підмолює життєву енергію. Вони стають мрійливо-сонними, зідхають, блукають думками десь у безвісті, стають непридатними до життя. Інші ніби перероджуються. З них випромінюються якісь життєві проміні енергії й волі, що про-світлюють усе їхнє оточення.

Мій інженер не переродився, а лише ніби многократно помножив свій життєвий потенціал. Сила і радість життя так і порскали з нього. Не знаю, як закохання подіلالо на його наречену. Але кажу вам вони обоє виглядали, як боги. І коли я зустрічався з ними — мені часом здавалося, що з їхніх очей прискають іскри. Це була дійсно пара, яку зрідка парую мудра природа, щоб показати решті живих усю глибину й красу досконалого кохання.

Так мені принаймні тоді здавалося.

Саме на початку провесни з'явився на станції якийсь революційний штаб. У першу чергу взяли "на учот" мої склади й поставили біля них свою варту. Я в ентій раз мусів вислухати революційний тарарам моїх обов'язків і наслідків їхнього невиконання. Усе було, як завжди. Я очікував, що, грабанувши досить з народного маєтку, штаб за який тиждень вибереться геть. Але помилився. Бо начальникові штабу не хотілося вирушати.

Цей бувший старшина регулярної москов-

ської армії, ставши большевиком і комуністом, міг сміливо конкурувати з моїм інженером щодо зовнішніх якостей мужчин. Певний у собі, як кожний розвезений жінками джигун, він звернув свою пильну увагу на наречену мого інженера. Він почав заходити до канцелярії, де вона працювала, він усюди сам “стромлявся” їй просто ввічі.

Мій інженер навіть не захмарився. Він знав про залицяння москаля, як знала про це ціла станція. Зрештою москаль і не таївся. Та всім було ясно, що він не має ніяких шансів. Я принаймні був глибоко переконаний, що його намагання зайві й безцільні. Як могла проміняти, як могла навіть подумати, проміняти свого нареченого та гордовитого красуня? Проміняти ще й на ворога свого народу. А я мав усі підстави рахувати її в курсі тих справ, які в'язали мене з її нареченим.

Здається, що й начальник штабу нарешті зрозумів свою невдачу. Бо раптом перервав усі свої залицяння. Що сталося між ним і нареченою мого інженера — я не знаю. Але тоді вперше я бачив свого шефа в люті.

— Ну, тепер уже цей штаб покотиться під сто чортів, — думалося мені. Та я не знав ще московської вдачі. Як грім з неба вдарили мене одного ранку оголошення військового стану над містом і околицею. Разом з ним вивішено в найсуворіших тонах складне розпорядження здати до штабу всю зброю. Термін призначався до вечора того самого дня. Хто б не здав цієї зброї, буде — після обшуків на другий день — поставлений перед військовий трибунал. Йому загрожував розстріл.

Я не зрозумів зразу мети цього розпорядження. Таких розпоряджень ми бачили вже перед тим багато. Успіх їхній був вельми незначний. Зброї не зносив ніхто і ніде її не знаходили. За себе я не боявся, бо мав право в службі носити зброю. Але чомусь мені прийшло до голови, що цей наказ спеціально для когось виданий. Для кого саме — я зрозумів на другий день.

Уже ранком цього другого дня прибігли до мене повідомити, що з наказу начальника штабу був переведений трус у мого шефа. У нього знайшли рушницю, револьвер і бомбу. Трус робили в неприсутності самого інженера. Він був десь у роз'їзді. Я не знав, на якому місті свого великого району міг він знаходитися. І мене стиснуло за серце.

Я кинувся до начальника станції. Він теж був занепокоєний. Я просив його дати телегра-

му по лінії, щоб якось попередити свого інженера: він не смів з'явитися сюди. Все було марне. Наші старання залишилися без наслідків. Бо, не доставши жадного попередження, він ввечорі з'явився додому й зараз же був арештований. Рано мав бути над ним суд.

Тепер ціла тактика підлого москаля мені була ясна. Він вигадав цю ганебну гру з станом облоги й зброєю. Та це вийшло ще огидніше, ніж простий, тоді звичайний розстріл “у порядку червоного терору”.

Але на огірчення не було часу. Інженера треба було рятувати. У першу чергу як голову нашої організації, великого патріота. Я пішов до штабу сам. Але начальник штабу не дав мені й говорити. Я не пізнав його. Увесь зовнішній блиск культури й людяности зліз із нього. Він шипів люттю й сичав як гад, гостро й ненависно:

— Закони облоги ви знаєте. Я їх міняти не можу. Мое розпорядження про видачу зброї не було виконано. Нічого не можу зробити. Суд скаже своє слово.

Із студеного сичання раптом вибухнув вулкан злоби:

— А зрештою це буде наукою для вас, хахлів! Советський суд повчить вас “самостійності”!

Це вже була недвозначна погроза. Хоч я був певен, що він ще не знає про нашу організацію, але інтуїція ненависти підказувала йому, що “хакли” не сплять. Далі просити — було б лише пониженням.

Я вийшов з дверей. За ними вже чекали начальник станції з жінкою. На вислід їхнього прохання я не чекав, бо знав його, а побіг лише до їхньої хати. Наречена мого інженера була вдома. Вона сиділа з сестрою в кімнаті. Сестра була заплакана, а вона сиділа, як кам'яна й гляділа невидючими очима. Я говорив до неї, але вона не обзивалася. На ній нічого не було знати, крім скам'яніння. Такого стану я не бачив ще ніколи. Прийшли батьки. З їхніх облич було видно безмежний одчай. Ми нічого не говорили. Вона зрозуміла, бо, не міняючи пози, запитала:

— Можна до нього?

— Ні, — глухо відповів батько.

Знов важка повчанка оп'яла нас.

— Лишіть мене саму, — обізвалася вона до нас.

Батьки стрепенулися перелякано, а вона додала просто й рівно:

— Не бійтеся. Я собі нічого не зроблю. Але лишть мене саму.

Я вийшов пригноблений і ніби побитий. Тієї ночі я не спав. Я бігав по кімнаті, і мій мозок працював шаленим темпом над темою: визволити інженера. Нічого не можна було вдіяти. Нічого. Не було часу, не було людей. . .

У сьомій годині ранку я був знов у штабі. Мене не впустили. Суд уже зібрався. Я ходив сам по доріжці під парканом будинку, де відгравалася підла комедія, і хвилини мені зупинилась. Ця ж пів години — було як рік.

Нарешті брязкаючи острогами, з шаблями в руках, вивели кати мого інженера на ганок. Я кинувся до нього, але мене відштовхнули. Він же стояв блідий, але спокійний і на мій погляд одчаю лише знизив плечима. Це був кінець.

Його вели москалі геть по доріжці, я дивився за ним услід, і не помітив, що начальник штабу стоїть перед мною. Він був якийсь сіро-зелений в обличчі, але тримався байдуже:

— Трибунал виконав свій революційний обов'язок. Розстріл. За дві години, там. . .

Він махнув рукою до парку, круто повернувся на закаблуках і пішов геть.

Я знов кинувся до начальника станції. Він був на службі, але жінки вже зрання пішли самі просити до штабу й ще не повернулися. Я не знаходив собі місця й побіг за ними. Вони йшли назад. Мати й сестра — як дві Ніоби. Лише наречена інженера рівна, ще більш кам'яна, як учора, з невидючими очима й механічними рухами.

Я наближався до них безпомічний і безпорадний, не знаходячи в себе перших слів. І тут мов життя вдарило по нареченій мого інженера. Вона спинилася, озирнулась, ніби прочуваюши лише в цей мент, і, прудко обернувшись, швидко пішла, майже побігла назад.

Ми остовпіли й не зараз кинулися за нею. Вона ж поспішала й уже знов була перед помешканням начальника штабу. Мати й сестра щось їй кричали. Здається, гукав і я. Але вона навіть не обернулась. Сторожа біля дверей не хотіла її пускати. Але це тривало лише хвилину. Вона штовхнула вояка й зникла за дверима. Даремно мати й сестра намагалися дістатися за нею. Москалі їх мовчки відштовхували, і вони стояли коло плота й трусилися від стриманого плачу. Я стояв біля них, не маючи змоги їх залишити, і безсилий щобудь робити. Скільки там пройшло часу — я не знаю. Але на ганок вискочив якийсь революційний тип, підбіг до нас і подав мені складений лист паперу. Жінки

кинулися до мене. Та ми помилялися. Це був лише підписаний начальником штабу дозвіл для мене, лише для мене, побачитися з в'язнем. Це були вже наслідки.

“Революційний тип” — інакше не можу назвати того осібника — якусь мішанину з робітника, вчителя й сектярського проповідника, — повів мене до будинку. Жінки вчепилися до мене, бажаючи йти теж. Але сторожа їх знов не пустила. І вони залишилися біля воріт, а я пішов з своїм провідником далі. Ми обійшли цілий великий дім, колишні репрезентаційні покої, і увійшли до дому з другого входу. У колишній прийомній на обідраній канані сидів мій шеф. Два конвоїри чаділи махоркою й дивилися байдуже на запарошене оточення.

Він побачив мене і встав. На лиці його не було пізнати нічого. Усміхаючись, подав мені руку, і від цього стиску мужньої руки холод свідомости торкнувся мого серця.

— Маєте п'ять хвилин на балачку, — виступив з-заду провідник.

Він витяг годинник і відступив. А п'ять останніх хвилин, панове, це і мало і... дуже багато. На дрібні речі мало. . .

З легкою усмішкою дивився на мене інженер. Потім почав говорити, і голос його звучав рівно і твердо, але якось ніби здалека:

— Ви мене не забудете?

— Ніколи! Я зрозумів, що він хотів цим сказати.

— Добре. Цього мені досить. Я близьких, ви знаєте, не маю. Що вам віддадуть — візьміть собі. Йй — він спинився і на хвилинку замовк — скажіть. . .

— Не смієте говорити по-хахляцьки! Не смієте! — раптово заверещав “тип”. Я не розумію вашого “мови”! Говоріть “па-рускі”.

Цей вереск ніби вразив інженера. Він виступався і гукнув на типа:

— Мовчати, хаме! Говорю, як хочу.

Тип заверещав, запінився, конвой підскочив до нас, мене схопили за руки й виштовхнули в двері. Але за собою я ще почув міцний голос:

— Не забудьте! . .

Тип вибіг за мною.

— Ага, змовлятися. Бандіти, контрреволюціонери, мазепинці! І вам пора б бути з ним разом! . .

Я лише обернувся, плюнув і пішов геть.

Жінки чекали на мене. Коротке й безнадійне було моє справоздання. В десятій годині при-

суд мав бути виконаний. Не допомогла наречена, яка ще досі не вернулася.

До десятої години залишилося вже небагато. Я, хоч був певен, що помилювання не буде, але все ж чогось чекав. Чекали ми трое, приковані до плота, під байдужими поглядами вартових москалів. Вулиця ж не була вже порожня. Здала, цілком здала стояли боязкі гуртки й боялися підходити до нас трьох. Ми були немов проказою позначені, страшні оточенню своєю близькістю до смерті.

І нарешті все стало звичайним і простим. Бо є межі нашому напруженню, межі, за якими піднесення вражіннь вже не викликає жадної реакції. Я вже досяг того порога. З десять озброєних москалів пройшло доріжкою парку до заднього входу дому. А за хвилинку показався мій інженер, оточений катами. Він обернувся, побачив нас, хотів спинитися і, мабуть, щось крикнути. Але удар прикладом у спину майже звалив його з ніг. Він тріпнувся вперед і, відштовхнутий конвоем, пішов по доріжці в глибину парку.

А нареченої не було видно. Не було видно й начальника штабу. Стара мати щось зрозуміла, бо лише зойкнула:

— Де ж вона?! — і покотилася долі.

Я кинувся її підносити, до нас тільки підбігли відважніші з густої вже юрби, яка зібралася на краю вулиці. Врешті мати трохи очуняла, але сальва з глибини парку знов кинула нею об землю...

Як це все скінчилося — зайво говорити... До вечора я сидів у начальника станції біля цілої родини. Лише старшої не було й досі вдома...

Ми сиділи, мов задубілі. Вже смерком, лише мовчки стиснувши руки всім, я повернувся до себе. Засвітив свічку, узяв наплечник і револьвер та подався через городи геть за місто...

Давид замовк, ніби скінчив своє оповідання. Але почувлися невдоволені голоси:

— Це все? Де ж тут Роксоляна? Що сталося з ними?...

— Я ще не скінчив, — обізвався Давид, як затихло зворушення. — До міста я вернувся переодягнений через два тижні. Тоді бачив і наречену мого інженера. Штаб саме вирушав з міста. У гарному повозі сидів начальник, веселий і сяючий, а біля нього така ж весела і, здавалося, навіть балакуча наречена мого покійного шефа...

— Не може бути!... вирвалося з кількох уст слухачів.

— І я тоді не вірив своїм очам і думав, що не може бути цього, — спокійно продовжував далі Давид. — Але чому власне не може бути?

— Як? Лише за два тижні? За два лише тижні, — поволі перепитав схвилюваний голос юнака.

— Егеж, егеж! За два лише тижні, — як завжди рівно відповідав Давид. — Таж у легенді про Роксоляну, султанську бранку, нічого не говориться про часову дистанцію, яка ділила нещасну українську дівчину від щасливої турецької пані. Мабуть, не була та дистанція довша, ніж для модерної Роксоляни. . . Га? Як же ви думаєте? — І в голосі Давида зазвучала іронія.

Та ми, здається, нічого не думали. Лише хтось з нас знов висунувся з запитом:

— А не знаєте ви, часом, що з цією Роксоляною сталося?

Давид відповів запитанням:

— Знаєте ви Четверне?

Більшість з нас знала це мальовниче село. Серед родючої подільської рівнини лежить крута прекрута балка з стрімкими стінами. На дні велике село, укрите в гушавині садків.

— Отож на виїзді з Четверного, — доказував Давид, — ми закопали увесь, цілісінький штаб. До одного!...

— А Роксоляна? Роксоляна?

— І Роксоляну теж. . .

Був кінець зборів. Усі вставали до відходу. Молодик ще заговорив:

— Я зрозумів вас, пане голово: не висвітлювати, а реагувати. . . Ось сенс життя! . . Так?

— Висновок не злий. Найкраще ж у нім те, що ви його зробили самі, — спокійно обізвався Давид.

Лариса Мурович

МАНДРІВНІ ОСЕЛІ

Вростають в землю зела і рослини,
Корінням глибоко в родючий шар —
А тільки ми задивлені в вершини
Шукаємо у них безсмертя дар.

І лихо тим, що у такі хвилини
Приймуть вростання приманливий чар,
Бо слабосилі і хиткі биліни
Постигне кара смертоносних кар!

Та ми усі негнугі і веселі
Маршуємо під такт святих пісень,
А з нами наші мандрівні оселі

При саяві світла провідних знамен;
Лиш посів наш виросте в ядро пустелі,
Щоби святився урожаю день!

НАШЕ ЗДОРОВ'Я

ВИПАДАННЯ ВОЛОССЯ

З кожних десяти мужчин вісім починають губити волосся уже у дуже ранньому віці. Випадання волосся виявляється у різних формах.

1) Звичайне полисіння що з'являється у ранньому віці, воно починається з висків і розповсюджується у напрямі до потилиці. 2) Так звані "гніздечкові пліщини", що характеризуються випаданням волосся у вигляді "клоччя" після чого на шкірі голови лишаються виразно обмежені білі плями круглої або продовгастої форми. Це захворювання є тронефроз, що залежить від різних причин (нервові потрясіння, загальна інфекція, інфекція рота, травми шиї та голови, розладнання діяльності залоз та інше). Ця хвороба може захоплювати не тільки волосся на голові, але і всі інші частини тіла, що вкриті волоссям. В уражених місцях випадає усе волосся, але шкіра лишається не змінною.

Часами захворювання приходить само по собі і волосся знову відростає; за кілька місяців. Бувають дуже вперті зловісні форми і тоді волосся цілком випадає. Загальне лікування залежить від того, яка причина сприяє виникненню цієї хвороби. 3) "Стареча" пліщина т. зв. цілковите випадання волосся у наслідок чого уся поверхня шкіри голови робиться гладенькою та блискучою.

Повстає питання, від чого ж власне випадає волосся. Найбільше значіння для цього процесу відіграє "спадковість" та "волосяний мішочок". На шкірі голови є 2.120.000, а то й більше волосяних мішочків і кожний волосок відростає з волосяного мішочка. Доти доки цей мішечок є здоровий, волоски, що випали замінюються новими, але як волосяний мішочок захворів і перейшов процес запалення, а далі рубцювання, то уже ніякі ліки не можуть допомогти повернути його до життя і до рощення нового волосся. Однією з причин випадання волосся є спадковість. Майже завжди порідіння волосся починається на тих же ділянках шкіри голови і майже у тому ж самому віці, що було й у батька.

Думка про те, що волосся випадає тому, що на нього тисне капелюх або від частого миття голови холодною водою, або московії перевтоми, є цілком помилкою і немає під собою ніякого ґрунту. Сучасна думка фахівців-дерматологів є тією, що є зв'язок між перед-

часною згубою волосся і розладненням ендокринної системи залоз. Добре впливає лікування волосся з допомогою синтетичних гормонів "преднісона та преднісолону". Але це лікування дало добрі наслідки тільки у випадках "гніздечкового полисіння" і було зовсім не ефективним при звичайному типовому полисінню, що починається у досить молодому віці. Усі патентовані речовини, що їх продають у кожній аптекарській крамниці і що "гарантують" виростання волосся у найкоротший час не дають бажаних результатів.

Д-р В. Я.

ВІТАМІНИ

Вітаміни являють собою одну з важливих складових частин їжі. Вони не є енергетичними речовинами, але мають виключно важливе значення для організму незважаючи на те, що містяться в їжі у тисячних і навіть мільйонних долях проценту.

Тому що вітамінів виявилось багато і спочатку неможливо було всебічно вивчити їх хімічну природу, вчені домовились позначити їх літерами латинського алфавіту. Так з'явилися умовні позначення вітамінів — А, В, С, D, Е, К, F, H, P. Коли було вивчено хімічну природу більшості вітамінів, зважаючи на неї, вітамінам було присвоєно також назви, наприклад: вітамін С — аскорбінова кислота, вітаміни групи В — тіамін, рибофлавін, вітамін А — аксерофтол, вітамін D — кальциферол, вітамін Е — токоферол, вітамін Р — цитрин, вітамін PP — нікотина кислота і т. д.

Іжа, яка містить всі необхідні речовини, за винятком вітамінів, є мало корисною для організму, тому що не може бути використана ним для повного задоволення життєвих потреб. Тривала відсутність в їжі вітамінів спричиняє тяжкі захворювання—авітамінози і навіть може стати причиною смерті. Будучи введеними з їжею до шлунку людини або безпосередньо в кров, вітаміни беруть участь в обміні речовин — білків, жирів, вуглеводів, мінеральних солей. Без вітамінів такий обмін неможливий, отже організм не міг би використати вищезгадані харчові речовини.

Багато вітамінів входить до складу ферментів організму, які розщеплюють харчові ре-

човини і готують їх до засвоєння. Вітаміни перебувають також в певних взаємовідносинах з гормонами організму, що виділяються залозами внутрішньої секреції — щитовидною, підшлунковою, статевими, гіпофізом (придатком мозку) та інші. Обумовляючи виділення в кров тих чи інших гормонів, що є важливими регуляторами обміну речовин в організмі, вітаміни таким чином, не тільки прямо, а й посередньо впливають на цей обмін.

Найважливіші вітаміни в організмі людини, як і в організмах більшості тварин, не виробляють і запаси їх там малі, тому людина щоденно повинна одержувати їх з їжею. Вітаміни містяться в рослинній і в тваринній їжі, але не рівномірно. Якщо в рослинній їжі багато вітамінів С, В, Р, то в тваринних продуктах їх зовсім мало. Навпаки, вітамінів А, D, Е, К, F, багато в тваринних продуктах і зовсім незначна кількість в рослинних. Це пояснюється тим, що

вітаміни С, В, Р, розчиняються тільки в воді, якої багато є в рослинних продуктах, тому й звуть їх водорозчинними. Інші — А, D, Е, К, F, розчиняються переважно в жирах, на які багаті тваринні продукти і звуть їх жиророзчинними.

Водорозчинні вітаміни менш стійкі. Якщо жиророзчинні вітаміни стійкі до високої температури, до кислого і лужного середовища, добре зберігаються при варенні і смаженні їжі, то водорозчинні, особливо вітамін С, легко при цьому руйнуються. Особливо інтенсивно це відбувається в тому разі, коли їжа, в якій міститься вітамін С, має лужну або нейтральну реакцію і при цьому має місце широкий доступ кисню з повітря. Тільки кисле середовище їжі сприяє цілості вітамінів водорозчинної групи при кулінарній обробці і зберіганні готової їжі.

І. П. Барченко

П. Л. Робінсон з Торонта. Голова Імперського Ордена Дочок Імперії. На цей пост її обрано на 60-му з'їзді, під час якого було відмічено ювілей цієї організації.
(Фото „К. С.“).

Відзначено діяльність організації ЮДЕ

За вклад у розвиток канадійської нації нагороджено нещодавно організацію ЮДЕ (“Імпіріел Ордер Дотерс оф де Емпаер”) спеціальним написом на бобровому хутрі. Таким чином Рада Канадійського Громадянства в Оттаві відмітила 60-літній ювілей ЮДЕ. В рамках своєї діяльності ЮДЕ допомагає фінансово видавати “Канадійську Сцену” і постачати канадійським етнічним часописам новинки та інформативні статті про Канаду.

Під час свого ювілейного з'їзду в Торонті з'ясовано всесторонню діяльність цієї організації, яка нараховує 30,665 членів. Між іншим ЮДЕ співпрацює в різних освітніх програмах, в тому числі забезпечує стипендії для канадійських студентів, на загальну суму 144,322 дол. річно. Зі стипендій ЮДЕ користаються теж три студенти з Індії, які студіюють медицину. Тепер ЮДЕ розширить свою стипендію-допомогову програму, включаючи туди теж фінансову допомогу для організування і втримування бібліотек на Північно-Західних Територіях, на Островах Ліворд та в Домініканській республіці. Один з задумів ЮДЕ — “Громадський Дім” для ексмісів у Фробішер Бей (східня Арктика) — виявився такий успішний, що Орден вирішив збудувати другий такий дім для ексмісів у Тактоятак, в північно-західній Арктиці.
(Канадійська Сцена)

Our English Section

Olenka Negrych

OUR ORGANIZATIONS

Action is the keynote of life. It is difficult to imagine the world without it. The sun must rise and set, and the seasons must change. We ourselves are forever rushing in order to keep up with the whirlwind of life.

Since action signifies motion, it automatically suggests change. A bright morning is different from a dusky evening, childhood differs from adulthood, and today will never be repeated tomorrow. Prominent or subdued, the change is always there.

We could see this change wrought by time in anything we choose to examine. Let us, then, take a look at the Ukrainian organizations in Canada and note the changes which took place during the years. Simultaneously, we might be able to appreciate their problems and accomplishments, and looking into the future, we might be able to make a few suggestions, assisted by our knowledge of the past and present.

To begin with, it is well to remember that an organization is a natural, and a necessary phenomenon in our social behaviour. Most organizations are not formed because the people have nothing better to do. Organizations are formed as a result of a social necessity which calls for the combined effort of all people having the same interests to protect, or the same ideals to defend.

We remember our pioneers for the above reason when we think of our organizations in Canada. Their experiences had a great bearing on the formation and advancement of our organized life.

When our pioneers settled in Canada they became engulfed in profound loneliness. Most of them settled in forested and marshy areas unsuitable for immediate cultivation. Their contacts with the outside world were few. They lived in their own world, a world crowded with hardship, loneliness and despair.

Socially, their lives were no happier in towns and cities. They were considered as foreigners. Bound by a common background and language, they lived quite apart from the other groups of people whom they did not understand and who did not understand them.

Nor was the land of their birth forgotten. Unbearable nostalgia wrung their hearts as they recalled vivid memories of their villages and their loved ones left behind. The national movement had already been strong in Ukraine and the pioneers blamed their oppressors and the social conditions for driving them from their fertile homeland. This gave the pioneers, especially the nationally conscious youth, another reason to become organized. As a group they could follow the events in Ukraine with the hope of being of assistance in her final liberation.

Drawn closely together by a common background, hardship and national ideals, our pioneers formed groups which were to evolve into our present day organizations. There was no difficulty in obtaining members; these came willingly to this source of recreation, common understanding and human warmth.

These organizations gained recognition and strength with the coming years. With numerous pressing problems motivating them, the members worked hard, accomplishing most of the tasks the organizations set for themselves.

One of the foremost accomplishments of the Ukrainian organizations was that they gave the Ukrainian people a sense of belonging to an organized group of people.

Belonging to an organization automatically suggests that one benefits from the leadership of that organization. Leadership given by these organization played an important role in the formation of Ukrainian Canadian life. Many of these leaders were young people who had not completed their formal education in Ukraine and were doing this here. This brought them into contact with the Canadian life in general, which they interpreted to their fellow men. Their medium of communication was the newspapers which were supported by the organizations.

These devoted individuals not only interpreted the existing conditions in Canada to their brothers, but they also acted as their spokesmen. Guarding the Ukrainian interests at all times they often contradicted false statements about Ukraine and her people.

Ukrainian organizations were very instrumental in guiding our youth to a purposeful life. Numerous theatrical groups, choirs and folk-dancing classes sponsored by the organizations provided pleasant and profitable past time for the youth. This acquainted the youth with these aspects of Ukrainian culture, while numerous talks on citizenship encouraged good Canadian citizenship.

Spreading education and learning was another noble goal of many organizations. They looked after the organization of Ukrainian schools for children; many acquired a collection of good literature for their members.

Many of our organizations assisted in building our beautiful churches and national homes. Seeing any of these beautiful churches helps us to appreciate the fruits of an organized effort.

This is a very superficial survey of what the Ukrainian organizations have given us till now. Our question at this point is: what is our goal from now on? Time brings changes, and we act accordingly. Certain personal goals which were of vital interest forty years ago are no longer valid. The need for an organization to provide sheer companionship is declining; we no longer have the difficulty of understanding and making ourselves understood; we have our newspapers and our churches and national homes have been erected.

In spite of this apparent success from the material and social point of view we are far from rejoicing. All we have to do is to compare the membership of our organizations twenty years ago to that of today. Or better still, discuss any problem of Ukrainian interest with a young Ukrainian adult. This simple test would soon make us realize that the situation is too serious to be disregarded.

Who is to blame for this apparent apathy? Probably we are to a great extent. Although we have gained position and wealth, we seem to have lost our sense of values. In the process of bettering ourselves, our little world has grown to prodigious proportions, while the rest of the world with its far reaching problems is obliterated before our eyes.

With no basic personal needs to bind us to our organizations, we forget the spiritual goals and the principles which form the very basis of our organizations. Many of us are Canadian born

with no immediate ties with the land of our fathers. We become too narrow minded; we feel happy and satisfied to be just Canadian. We feel too eager to cast off our background as though it were an unbearable burden. Worse still, we occasionally see warped interpretations of Canadian citizenship, and parents feel that it is unnecessary for a Canadian born child to learn his native Ukrainian or to be aware of his background.

The above shows us only too well that the problems facing our organizations are more difficult than they ever have been. For now it is not a matter of organizing people who know that they belong. It is a matter of organizing people who should belong by virtue of their birth, but are too apathetic to do anything about it.

As I have mentioned, the basic principles of Ukrainian organizations have not changed. The perpetuation of the Ukrainian language and culture, the concern of Ukraine's freedom are just as vital as they were sixty years ago. The majority of the work done must go on. Our press must be supported, our books must be published, Ukrainian schools, concerts, choirs and classes in Ukrainian culture must go on. The main change must be instituted in the organizations' approach to the Ukrainian public in order to meet the change in it.

This calls for the reeducation of our public, which would help the Ukrainians to see themselves in relation to the entire world. This calls for maturity of the spirit where an individual sees himself as part of a large whole and works for its benefit. Our purpose must be continuously before our eyes. We have a purpose—few people in this troubled world of ours have so much to strive and live for as we have. Although we have made admirable progress as Canadian citizens, our status on the international arena remains unaltered. We are still a people without a home. The tragedy of this situation is obvious.

Organized to give leadership and assistance to their people, our organizations served us faithfully, helping us to gain the success we achieved in Canadian life. Time and well-being have altered our interests at the expense of the very organizations that helped us. More than ever before we look up to our organizations to give us the wisdom and the strength to make our success serve the highest ideals they stand for.

MARKO VOVCHOK

Very few people had the honour of being praised by such greats as Shevchenko. Marko Vovchok was one of these fortunate individuals. The immortal poet of Ukraine, impressed with her language and her ability as a writer, called her "his daughter" and wrote a poem dedicated to her.

Marko Vovchok is the pseudonym of Maria Markovych, one of the first Ukrainian short story writers. She is interesting not only because she ranks as one of the best Ukrainian writers of the past century, but also because her works and her life itself reflect the Russian influence on the Ukrainian intelligentsia and the population as a whole.

Although Marko Vovchok emerged as one of the best painters of Ukrainian life one hundred years ago, her early life can hardly be described as being typically Ukrainian. She was born in Orlov, Russia, on Dec. 10, 1834. Her father, Alexander Vilynsky, was Ukrainian by birth, while her mother came from Lithuanian nobility. Her only contact with Ukraine during her childhood were the Ukrainian folk songs her uncle taught her.

She received very little formal education. Having spent three years at a girls' institute at Kharkiv (1845—1848), she returned to Orlov where she lived with her aunt, a wealthy aristocrat who had wide cultural interests. Her home was always open to musicians, artists, writers, philosophers, and political exiles. Young Maria, her mind thirsty for knowledge, listened eagerly as poems were read, new compositions played, or the latest political issues of the day discussed.

By 1851 Maria grew up to be a beautiful, sensible and sensitive young lady. At this period she could be compared to a beautiful flower which had just burst into bloom. She was on the threshold of life, little knowing what she wanted from life and knowing still less what life would demand from her.

But Opanas Markovych soon taught her what to look for in life. Opanas was a young enthusiastic Ukrainian patriot who was exiled to Orlov for his participation in the Cyril—Methodius Brotherhood. The fiery Ukrainian who was also a writer, a politician, and a composer, (he composed the music to the operetta *Natalka*

Marko Vovchok

Poltavka) and thoughtful grey-eyed Maria found happiness in each other and were married in 1851.

We must be thankful to Opanas Markovych for Marko Vovchok's contribution to Ukrainian literature. He introduced his young wife to the Ukrainian culture, language and way of life. He made her aware of the Ukrainian national problem, and encouraged her earliest attempts at writing.

After living in Kiev, the young couple settled in the village of Nemyriw, where Opanas taught high school. This was an ideal village for the future writer to live in. Surrounded by Ukrainian culture and tradition, Maria perfected her knowledge of the language by chatting with the village women who told her about their lives.

The three years she spent in Nemyriw were very fruitful indeed. Maria Markovych began to write here, producing twelve short stories based on the lives of the women in Nemyriw. These were published in 1857 under the title "*Folk Tales of Marko Vovchok*".

It would hardly be an exaggeration if one took the liberty of referring to these stories as

"pearls of Ukrainian literature". Her style, which is characterized by delicate poetic expression, remains unsurpassed. At the same time we feel that her language is so close to that of the people she describes. The sympathy and understanding with which she portrays the experiences of the Ukrainian women who toiled as serfs, reveal how close her heart was to these people. Her objection to the wicked system which destroyed man's dignity and reduced him to the state of a slave is felt throughout. Few people have succeeded in interpreting human misery with the depth of Marko Vovchok.

These stories brought success immediately. She was hailed as the most promising writer. P. Kulish, a leading Ukrainian writer and critic, was enthused, while Shevchenko, one of the world's greatest fighters for freedom, was so touched by her interpretation of serfdom that he called her his daughter.

Marko Vovchok was equally overjoyed. She decided to devote her life to Ukrainian literature. But alas... our best intentions are sometimes marred by forces beyond our control. This, unfor-

tunately, happened to Marko Vovchok. Accepting Kulish's advice, she left alone for St. Petersburg, where her chances to develop as a writer, according to Kulish, would be better. Upon arriving at St. Petersburg she became surrounded by Russian writers. Her exceptional ability, her personality and beauty were irresistible. She soon became a favourite in Russian literary circles.

Sensitive and tender, Marko Vovchok was defenseless against this overpowering influence. Taught by her husband, and living amongst the Ukrainian people, she became a Ukrainian at heart, but her Russian upbringing had not disappeared entirely. Kulish, who plucked her from her Ukrainian environment could not protect her from the ensuing Russian influence. He was with her no longer due to an infortunate personal misunderstanding which developed between them. Instead, such Russian greats as Turgenev become her leading light, and her intension to devote herself to Ukrainian literature was temporarily subdued.

Guided by Turgenev, she wrote in Russian. Travelling to Paris, Berlin and London, she was constantly in Russian company. In spite of being totally surrounded by Russian influence she did not entirely part with Ukrainian literature. In 1860 she published her second vol. of "Folk Tales."

During the ensuing years her literary production was mainly Russian. Her only Ukrainian works consisted of several short stories based on Ukrainian legends, and a collection of 200 Ukrainian folk songs.

Having returned to St. Petersburg from abroad she made a living by translation the classics of world literature into Russian. Her knowledge of eight languages qualified her for this task.

Her husband died in 1867. She remarried in 1875 and in 1885 again returned to Ukraine, the land to which she once promised to devote her life, had circumstances been kinder to her. Once again, as thirty years ago, she found herself amongst the Ukrainian people. Making contacts with the Ukrainian literary figures of the day prepared new works for publication. She continued to work on editing her Ukrainian manuscripts until her death on August 10, 1907.

Opanas Markovych and son Bohdan

Звіт Пров. З'їзду Союзу Українок Канади в Ман.

Цьогорічний Манітобський З'їзд Союзу Українок Канади відбувся в Вінніпегу разом зі з'їздом складових організацій СУС, 12-13 листопада.

Перша сесія Союзу Українок Канади відбулася в п'ятницю ввечері 11 листопада. Молитву перед відкриттям провів о. М. Юрківський.

З'їзд відкрила голова пров. управи, пані Ольга Завісляк. Вітаючи з'їзд, вона висловила радість, що стільки делегаток, членкинь і гостей з провінції і міста прибуло на першу сесію і дала признання бувшій голові, пані Є. Білич, за те, що вона заохотила членкинь відділу в Сандавін прибути так чисельно. Голова закликала матерей присвячувати найбільшу увагу українській мові по домах та присвятити більше уваги освітній праці по товариствах. Треба дбати про Союз Української Молоді Канади, бо ця організація повинна бути джерелом членства для організації старших.

Пані Завісляк підкреслила велике значення журналу "Промінь". Закликала до його поширення та дала признання "Українському Голосові", що довгі роки видавав сторінку для Союзу.

В кожній українській околиці повинен бути відділ Союзу Українок Канади і в зв'язку з цим вона дала признання представниці Окружної Ради пані А. Горбай, за її поміч у відновленні відділу в Зелена.

До президії з'їзду увійшли пані: добр. О. Савчук, Марія Білоус, Єлисавета Білич, Стефанія Пауш, Н. Л. Когуська і добр. С. Юрківська. З'їздом керувала голова пров. ексекутиви пані О. Завісляк.

Номінаційну комісію обрано в такому складі: пані: Анна Подольська, Марія Бучковська, Марія Лебедович, М. Коваль і Ю. Дух.

Привіт від централі зложила доміняльна голова Союзу пані С. Пауш з Едмонтону. Вона висловила вдовolenня з великого числа учасниць з'їзду, що є очевидно доказом глибшого зацікавлення в жіночій організації, а де є зацікавлення, там праця завжди гарно розвивається.

Від ряду літ провінційальна управа дає нагороду в сумі 50 доларів тому студентові на славістичному відділі, що напише найкращу працю на українську тему. Цього року ця нагорода припала п. Євгенові Юзвизинові з Ст. Боніфас. Його представила пані Розалія Кондра, референтка стипендійного фонду. Пан Юзвизин дістав стипендію за написання розвідки на тему "Віруючий Шевченко".

Дякуючи за стипендію п. Юзвизин порушив кілька важливих справ відносно українських організацій (промова буде поміщена окремо).

По промові п. Юзвизина відбулася цікава дискусія на тему "Українська мова, школа і молодь". Ця дискусія відбулася в формі т. зв. дискусійної лави. Участь брали: пані Іра Тарнавецька, пані Єлисавета Білич і п. Мирослав Карп'як. Предсідницею була добр. С. Юрківська.

Пані Тарнавецька говорила про значення, красу і важливість знання української мови. (Промова буде поміщена окремо).

Пані Білич підкреслювала, що першою школою є дім, і

Ольга Завісляк,
голова пров. ексек. в Манітобі.

там дитина повинна дістати ґрунтовне знання української школи. Українська школа може те знання лише доповнити, але ніколи рідна школа не заступить дому. Це розуміється не значить, що українських шкіл не треба. Їх дуже потрібно, вони повинні бути в кожній українській громаді і наші священики, що мають безпосередній доступ до народу, можуть причинитися до зорганізування українських шкіл. Вона подала кілька способів, що ними можна зацікавити дітей та заохотити їх вчитися української мови.

Пан М. Карп'як, провідник СУМК на Манітобу, говорив головню про молодь, яку треба втягати до організаційного життя, бо лише в організації наша молодь може дістати ґромадське виховання. В теперішній час люди мають багато вигід: авта, телевізори, радія і, це є одна з причин, — чому молодь відстає від організаційного життя.

В дискусії, що вив'язалася після коротких промов згаданих дискусантів, взяли участь п. В. І. Сарчук, о. д-р Савчук, пані Н. Когуська, пані Білоус, пані Лебедович, п. А. Мельничук і о. М. Юрківський. На цьому формальна сесія закінчилася. Учасники оглядали музейні експонати Манітобської філії музею Союзу Українок Канади.

Чайне прийняття відбулося заходом членкинь трьох місцевих відділів: ім. Л. Українки, О. Кобилянської і Л. Українки з Транскони.

У суботу рано відбулася друга сесія Союзу Українок Канади, в бібліотеці Колегії св. Андрея. Народи відкрила голова пані О. Завісляк. Початок нарад попереджено молитвою яку провела пані добр. Юрківська.

Після хвилинної мовчанки на вшанування пам'яті Ольги Петлюрової і покійних наших членкинь, покликано делегаток до привітів. Привіти зложили пані: М. Подольська від відділу з Вайти, М. Лебедович з Роблін, М. К о в а л ь з Овкборн, Л. Т к а ч у к з Портедж ла Прері, К. Долинчук з Толстой, А. Пекарник з Транскони, Ю. Дух з Давфину Є. Андрейчук з Вінніпегу, від О. Кобилянської, Є. Білич з Сондавну, А. Сарчук з Вінніпегу, від Л. Українки. Кожна делегатка вітаючи з'їзд, подавала також якусь цінну думку, як побільшити організацію та поширити її діяльність.

Писемні привіти від відділу в Гардентон, голова пані Т. Дикун, секр. К. Косован, від відділу в Етелберт, голова пані К. Яловега, секр. пані Е. Ганчарик, від відділу в Сірко, пані А. Настюк.

По звітах делегаток, промовляла доміняльна голова Союзу, пані Стефанія Пауш. Вона говорила, що звіти які вона вислухала, говорять про живучість організації в Манітобі і закликала до ще кращих успіхів та поширення організаційної сітки по цілій провінції.

Ми, говорила голова, стоїмо перед великою проблемою, якою є — збереження української мови. Сьогодні світ змалів, модерна транспортція і комунікація, наблизилася до себе різні народи і, тому знання мов є потрібне, щоб з тими народами можна порозумітися. У своїх аргументах за навчання української мови слід апелювати не до сентименту, а до розуму. Мови мають тепер практичне значення.

Пані Пауш також підкреслювала конечність зв'язку старших із молоддю, тобто з Союзом Української Молоді Канади. Молодь треба ознайомлювати з нашою ідеологією та помагати їм всіма можливими способами, це дуже важне. Певну проблему творять Молоді Братства при деяких наших громадах. Що вони цікавляться церквою і при церкві працюють, то за те їм належить признання, але їх треба ознайомлювати з цілями наших організацій, втягати їх до громадської праці.

Частину своєї промови голова Союзу присвятила Журналові "Промінь". Мусимо всі завзято працювати, щоб журнал заходив до кожної хати і став фінансово самовистарчальним.

Справу журналу реферувала його редакторка, пані Когуська. Вона закликала до ширшого співробітництва в журналі з боку членкинь. Головно,

цілню референтки було засягнути опінію делегаток про журнал — його якість, його прогалини, співпрацю і побільшення числа передплатниць.

По цій вивязалась дискусія, в якій взяли участь пані: А. Горбай, А. Сарчук, М. Лебедович, А. Павлик, М. Білоус і І. Тарнавецька.

Про діяльність провінційної управи звітувала рекордова секретарка пані Анастасія Сирник. Касієрка, пані М. Симчич, від контрольної комісії, пані Воробець.

Від Музейного комітету дала звіт пані Павлик, референтка Мистецтва і Музею. До музею придбано деякі нові експонати, кілька старих українських журналів, видаваних перед другою світовою війною. Одиноким джерелом приходу була розпродаж білетів на розіграшку.

Про кореспонденцію до управи, звітувала пані І. Тарнавецька.

Після звітували, пані М. Юрків, — референтка Цивільної Оборони, добр. С. Юрківська, — референтка освітньо-вихованих справ, пані Розалія Кондра, — референтка стипендійного фонду, пані А. Сарчук, — представниця до Організації Консументів, пані О. Завісля, — до Провінційної Жіночої Ради та представниці — пані М. Білоус — Давфин, пані А. Горбай — Роблін і пані К. Долинчук — Вайта.

Короткий огляд діяльності Союзу в Манітобі та нарис праці на наступний рік дала голова пров. езекутиви пані Ольга Завісляк.

Осідок пров. езекутиви на слідуочу каденцію — Вінніпег.

Склад пров. езекутиви: О. Завісляк — голова, Є. Білич — уступившо голова, В. Горяк — перша заступниця голови,

А. Сарчук — друга заст. голови, А. Сирник — рек. секретарка, І. Тарнавецька — кор. секретарка, М. Симчич — касієрка. Референтки: добр. С. Юрківська — освітньо-культурна, Р. Кондра — стипендійна, А. Павлик — мистецтва і музею, М. Юрківська — Цивільної Оборони, А. Сарчук — Організації Консументів, Т. Гаврисшин — Архіву, О. Завісяк — як голова Союзу на Манітобу до Пров. Жіночої Ради.

Представниці на округи: А. Горбай — Роблін, Г. Перепелюк — Флін Флон, М. Білоус — Давфін, А. Грицак — Овкбурн, С. Зучкан — Портедж ла Прері, К. Долинчук — Толстой — Вайта.

Контрольна комісія: п а н і Медведюк, А. Воробець, пані Парасюк з Транскона.

Наради закінчилися після першої години. Учасниці наради спільно пообідали. Після обіду взяли участь у зборах членів Колегії св. Андрея, де після зборів дуже цікаву промову про свою подорож в Європі виголосила пані Галя Гнатишин, делегатка на конгрес Міжнародної Жіночої Ради в Істамбулі.

В неділю на загальній сесії промовляла голова Союзу пані С. Пауш.

Анастасія Сирник, секр. з'їзду.

Жертви на орг. фонд

з нагоди з'їзду в Вінніпегу.

Відділи: по 10 дол. — Л. Українки, Транскона; Л. Українки при Катедрі Пресв. Троїци в Вінніпегу; св. Ольги в Етелберт.

По 5 дол.: Доньки України, Роблін; св. Ольги в Сірко; О. Кобилянської, Вайта; О. Кобилянської, Портедж ла Прері; св. Ольги, Толстой; Л. Українки, Овкборн; О. Кобилянської при церкві св. Михаїла на Дізраелі, Вінніпег; Л. Українки, Давфін; О. Кобилянської, Сондаві; Л. Українки, Мен-

3 конференції складових організацій СУС

На провінційній конференції складових організацій СУС, яка відбулася в Гемілтоні, Онтеріо 5-го листопада 1960 р. одною з головних справ на нарадах було купно будинка для започаткування Інституту у Східній Канаді. Конференцію відкрив і нею керував голова провінційної ексекютиви Товариства Українців Самостійників д-р Лазарович.

Конференція почалася звітами діяльності провінційних ексекютив Східної Канади — Союз Українок Канади — пані Пилип'як, ТУС — пан Баюс, СУМК — пан Попіль і панна Шувера. Звіти з літніх курсів дав п. Іван Гуменюк. Курси виявились успішними.

Справу Інституту реферував на конференції п. Кіт та фінансовий стан на купно будинку п. Грабовський.

Над купном будинку виникла дискусія, в якій брали участь — д-р Горчинський, д-р Клімашко, д-р Смільський, п. Іванець, п. Баюс, п. Олійник, п. Пограничний, п. Радиш, п. Олесків, п. Сенчук, п. Сварчук, п. Трішук та адвокат Гуменюк.

З дискусії виплило рішення створити комітет для збірки фондів на Інститут та повести кампанію всіма можливими дорогами. З доручення конференції на наради духовників Східної Єпархії виделеговано в справі Інституту д-ра Клімашка і п. І. Гуменюка.

зі; Пресв. Богородиці, Гардентон.

Пані: М. Білоус, Давфін.

По 2 дол.: К. Долинчук, Толстой; А. Горбай, Роблін; А. Сарчук, Вінніпег; С. Пауш, Едмонтон; Е. Білич, Сондаві; А. Сирник, Вінніпег.

По 1 дол.: Подольська, Вайта; добр. С. Юрківська, Вінніпег; Р. Кондра, Вінніпег; М. Коваль, Овкборн; М. Негрич, Вайта. **Разом 107 дол.**

На конференції було широко обговорено справу організаційних об'їздок до відділів у східній Канаді і для того рішено покликати спеціальний об'їздовий комітет з представників і членів ексекютив.

Одною з головних точок на конференції було обговорено справу підготовки до участі у відкритті пам'ятника Т. Шевченка у Вінніпегу. Готується до виступу хор з Гемілтону під проводом диригента п. Олійника, якого обрали разом з його хором для виступу згадана конференція.

Перед закінченням конференції була висвітлена фільма з літніх курсів українознавства в Торонті. Кінцеве слово сказав Всеч. о. Федак, а молитвою Всеч. о. Панченка було закінчено ділові наради.

Конференція закінчилася бенкетом, на яким гостем-промовцем була пані Анна Ключко, й яку представила одна з провідних жінок Союзу Українок Канади на Сході — пані К. Сакалюк. Доповідь прелегентки була вислухана з найбільшою увагою присутніх.

По бенкеті відбулася спільна забава.

На мою думку цей день у нарадах конференції був важливий і своїм змістом. Годі сказати скільки ховається за цією датою невідомого нашої долі в загальному. А з долі одиниць, — складається доля цілого народу. Ясним є як Божий день, що коли б не будували шляху до своєї долі в минулому наші попередні працівники, з яких уже багато відійшло у вічність, а живі стоять на сторожі, не жалуючи своєї посвяти, — не моли б ми на державних постах сенаторів і послів, та в сучасну пору мо-

лодих професіоналістів, здібних, відданих своїх справі і державі. Годі сказати де чекає їхня доля і почесне місце у самободлюбній державі вільного світу.

Було б дуже бажаним, щоб і на сході Канади виховались такі квіти, такі цивілізовані діти як на заході Канади. Це ж вони, — виховані на заході, що перенесли їх доля на схід і турбуються долею молодого свого доросту і загально дбають про українську молодь, щоб вона осталася в своїх рядах! Наш загаль повинен конечно помогти у цій справі, щоб не на словах, а на ділі приступити до купна будинку на Інститут.

Секр. Конф. **О. Ситник**

Квіти на свіжу могилу

В неділю 2-го жовтня 1960 р. розпрощалася з світом Катерина Материн, проживши 68 років. Покійна була свідомою україною і вірила, що лише громадою в організації можна плекати нашу культуру. Після прибуття з Монреалу до Торонта, вона вступила в члени

Бл. п. Катерина Материн

Українського Народного Дому, що саме в той час був першою українською світською інституцією і перебудовував набутий будинок для своїх потреб. Там організувалося було жінь. тов. і покійна завжди обстоювала думку, щоб воно не стояло одинцем, але включилося в ширшу українську жіночу громаду, в члени Союзу Українок Канади. Наляжала до тих перших, що бачили і відчували брак своєї рідної церкви, тому, доки її здоров'я дозволяло, помагала класти підвалини під Українську Православну Церкву. Хорувала довгі літа, але ніколи не переставала цікавитися громадськими і церковними справами та брала участь у важніших оказіях.

В смутку залишилися: муж Михайло, дочка Мирослава Яремко і син Євген у Віндзорі.

Замість квітів на могилу, знайомі зложили в її пам'ять 77 дол. на Колегію Св. Андрея. а під час поминального обіду 110 дол. на українську пресу: — 15 дол. на "Український Голос", 20 дол. на "Вістник", 58 дол. на "Промінь" і 12 дол. на фонд видання книжки "Ольга Франко в правдивім світлі".

К. Сакалюк.

СВЯТО ПОЕТКИ І ПРИЙНЯТТЯ В КОРИСТЬ ЖУРНАЛА „ПРОМІНЬ”

Відділ Союзу Українок Канади в ім. Доньки України, при Катедрі св. Софії в Монреалі улаштував чайне прийняття, вітаючи журнал „Промінь” і також 100-ліття народин Ульяни Кравченко. Чайок відбувся в четвер 16-го червня вечером під керівництвом пані Оксани Русин секретарка жінь. т-ва. Пані Нема, голова жінь. т-ва пояснила про журнал „Промінь” недавно започаткований, і що товариство цією імпрезою підносить його значення для українського жіноцтва пані Турченко прочитала деякі уривки з журналу.

Загостила до нас панна Д. Лівон, одна з Вікторіянських Ордін Мед-Сестер і пояснила у своїм короткім звітці про їхню роботу, і що вони також є одною з організацій Червоного Пера.

Від нашої молодечої організації ім. Ганни Барвінок, панна Оля Крисюк голова т-ва прочитала короткий реферат про життя і твори Ульяни Кравченко і віддати пошану її пам'яті з приводу 100-ліття її народин, що припадає цього року.

Під час чаю пані Нема закликала до збірки, яка принесла \$50.50, яка призначена на видавничий фонд журналу „Промінь”.

На закінчення нашої програми хоч вона й не була обширна, але дуже цікава, покликані були наші перші членки, що заснували відділ в Монреалі тому 30 літ.

Подаванням чаю зайнялись пані Бабяк — перша наша секретарка і також пані Мокринська. На цей вечір був вибраний комітет: пані Оксана Русин, пані Є. Гроско і пані Оля Регуш. Столи були гарно убрані квітами і комітет постарався відмінний посуд і срібло, а наші членки напекли смачного печива.

Оксана Русин

Спис жертв

на організаційний фонд під час
окружного з'їзду в Сандав.

По 10 дол.: суддя І. Соломон, жінь. тов. в Гардентоні, Ман.

По 5 дол.: Всеч. о. Стефанюк, Антон Фігус, І. Д. Танчак, Відділ св. Ольги, Сірко, Відділ св. Ольги в Толстой, п-во А. Керелюк, відділ О. Кобилянської, Вінніпег, Відділ О. Кобилянської, Вайта.

По 3 дол.: Всеч. о. Куліш.

По 2 дол.: добр. Стефук, Василина Кулачковська, М. Білавчук, І. Халатурник, Білавчук, Клавдія Долинчук, Анг. Павлик, О. Зовісляк, п-во М. В. Ілюк, Іван Ілюк, Марія Негрич, Марія Т. Ілюк.

По 1 дол.: Тетяна Дикун, Божик, І. Дикун, пані Г. Сафрук, В. Гушуляк, В. Кришка, М. Чоботар, Марія Чоботар, Софія Гавронська, Іван Гавронський, Тод. Фешук, пані Слободіян, Ю. Чоботар, М. Фешук, Г. Гушуляк, Вол. Білич, Н. Дубняк, Ілія Гушуляк, Марія Арсені, Марія Бойчук, пані Г. Чоботар, Ф. Ілик, Н. Когуська.

Відділ для дітей

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ ІДЕ. . .

В небі метушня і рух,
Янголята працю мають:
Білий тріпають кожух
Для Святого Миколая.

Інші лагодять санки,
Навантажують в них дари,
Запрягають два шпаки,
Розсують сиві хмари.

Сів вже в сани Миколай,
В мітрі й теплих рукавицях,
— Гей, янголе, поганяй,
Щоб на землю не спізниться!”

Сріблом сяє з неба путь,
Мигають зірки мов іскри,
Коні вихром так женуть —
Ще бистріше шлеться вістка...

Вістка чемним діточкам,
Що ждуть Гостя нетерпляче:
“Діти, радість лине вам! —
Хто нечемний був — хай
[плаче!”]

Ярослав Вільшенко

ЛИСТ ДО СВ. МИКОЛАЯ

Олесь, Славко й Галюся рахували тижні за тижнями до св. Миколая, а там уже й дні.

— Вже тільки два дні до Миколая! — заявив Олесь, найстарший із них. Я вже написав

листа. А ви?

— І я вже написала! — заявила Галюся.

— А я зараз напишу! — сказав Славко.

— Хочете, я вам прочитаю!

— Прочитай, прочитай! — прохали Славко й Галюся.

Олесь добув листа з книжки й став читати:

— Св. Отче Миколаю! Я був увесь рік чемний, слухняний та вчився пильно, і крім у державній школі вчав і до української рідної школи. Книжки та зшитки вдержував чисто й одяг шанував і я знаю, що Ти добрий і принесеш мені гарні дарунки. Та я Тебе прошу — все, що Ти призначив мені, не давай мені, а дай бідним дітям. Мені принеси хіба якусь гарну й цікаву українську книжечку, а я зате книжечки, що їх уже попрочитував — пішлю іншим дітям мабуть пішлю бідним дітям рідної школи, які ще живуть в Німеччині та інших частинах світу, нехай і вони теж читають”.

Як почули Славко і Галюся Олесевого листа, то Славчик сказав

— Я написав, що хочу дістати. Та я свого листа знищу й напишу такого, як твій, Лесю!

А Галюся теж:

— І я напишу такого самого!

На те сказав Олесь:

— Знате що? І я свого листа знищу й напишемо спільного листа. . .

І написали спільного листа, змістом такого самого, як був Лесів.

Вечером Олесь поклав цього листа собі під подушку, щоб св. Миколай забрав і прочитав.

Рано листа вже не було під подушкою. . .

— Лист дійшов до св. Миколая! — сповістив р а н о Олесь братчика і сестричку.

Надійшов день св. Миколая. Діти раненько, як тільки побудилися, зараз під подушки заглядають.

І в усіх під подушками було тільки по гарній книжечці. А як Олесь відкрив свою книжечку, то з неї випав лист. На конверті була адреса:

“До чемних і добрих діточок: Олесь, Славця й Галюсі”. — А в середині був лист такого змісту:

“Любенькі діточки! Дуже мені приємно, що ви маєте такі добрі серденька й тямите про бідних дітей. А головне те,

що ви так гарно пишете по українськи, та й рідну мову знаєте. Я вволив вашу волю й ваші дарунки передав бідним дітям, а вам даю по книжечці. А не забудьте непотрібні вже вам книжечки післати бідним діточкам, бо вони теж хочуть читати, а не мають за що купити собі книжечок.

Св. Миколай"

А під сподом була дописка: "За св. Отця Миколая писав цього листа Ваш Ангел Хоронитель".

Діти дуже раділи цим листом від св. Миколая, може навіть більше, як були б раділи дарунками, що їх мали дістати, — а за них дістали їх бідні діти.

Письмо листа від св. Миколая подобало трохи, що правда, на мамине — але не дуже, та й діти на радощах не дуже йому приглядалися. . .

Антін Лотоцький

МИКОЛА СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ

Нині Микола пробудився і побачив у хаті обнову. Під портретом Івана Мазепи хтось прибав маленький жовто-синій прапорець. Микола зрадів. Він знав уже, що Мазепа був гетьманом України і тому двіста літ бився з москалями за український народ. Тепер Миколі здавалося, що гетьман на портреті наче усміхається і радіє новою окраскою, жовто-синім прапорцем. Ба, Миколі здається, що й Тарас Шевченко і Іван Франко на своїх портретах повеселішали. Та й Ісус і Мати Божа так мило дивляться на той прапорець!

— Хто повісив таку гарну відзнаку? — запитав Микола.

— Петро! — сказала Настя.

— А що це означає, Петре?

— запитав Микола свого брата.

— Це є наш український прапор, наші рідні барви! — відповів брат. — Я вивісив цей знак на те, щоб ми завжди пригадували собі як козаки билися з турками, татарами, з москалями і з іншими ворогами за права українського народу.

— І стрільці боролися за народ! — сказала мала Настя.

— І я хотів би бути козаком або стрільцем! — сказав Микола. — Петре, чи я не можу бути козаком? Я також хотів би бити татар! Але я не маю шаблі, — лише дерев'яну!

— Ти ще й замалий до правдивої шаблі — відповів брат. — Однак і без шаблі можеш бути козаком.

— А що маю робити?

— Завжди і всюди сміло говорити, хто ти є, і виступати в обороні всього, що тобі рідне! Ось, зараз підеш зі мною і побачимо, чи ти козак.

Микола одягнувся, помолвився й поснідав, узяв книжки і тоді оба з братом вийшли з хати.

Зараз на вулиці стрів Петро одного свого знайомого. Знайомий привітався й запитав:

— Це певно ваш братчик? Як називаєшся, хлопче?

— Я Микола Барвінок, школяр третьої класи. Я українець і хочу бути козаком.

— Дуже гарно! — хвалив собі знайомий. — Ти вже козак, коли такий свідомий!

Коли вже були коло школи, надійшли два члени читальні й сказали до Петра:

— Просимо дати щось на Рідну Школу. Ми збираємо на листу жертви для Рідної Школи, щоб мала з чого удержувати приватні українські школи.

Петро дав жертву і його ім'я записали в книжечку.

— Прошу взяти і моїх п'ять центів! — сказав Микола і дав тих п'ять центів, що дістав у неділю від брата на цукорки.

Збірщики дуже зраділи тією жертвою, подякували і записали, а один сказав:

— От, який свідомий українець, Микола Барвінок! Таких дітей ми мало стрічали.

Микола почервонів аж по вуха і почувався щасливим. А глянувши на брата, побачив велику радість у його очах.

То ж уже й не питав брата, чи він козак. Він зрозумів, що й тепер, хоч він ще малий, та має повно нагод ставати в обороні свого рідного і помагати своєму рідному. Всюди треба боротися за честь і право свого рідного — отже є повно нагод бути козаком! І така дрібна боротьба є не менше важна, ніж та що її зводили правдиві козаки правдивими крісами й шаблями. . .

"С. Д."

СТРИБАЙЧИК

Прийшла зима. Летять

[сніжинки

і стелять ковдри по землі.

Вдяглись у білі одєжинки зайці великі та малі.

Зайчатам весело та любо на саночках спускатись з гір. Їх добре гріють теплі шуби морозам злим наперекір.

Ось покотивсь на лижах

[зайчик,

спустився з гірки...

[Подивись! —

Та це ж знайомий наш —

[Стрибайчик,

що з їжаком дружив колись! Змівся він навдивовижу і став розумним та метким: і вчиться добре, і на лижах нікому не зрівнятися з ним.

Н. Забіла

Для наших господинь

РИБНІ СТРАВИ

Риба з давніх давен займає значне місце в харчуванні українців. З неї готують велику кількість різноманітних смачних і поживних страв.

Своїми харчовими і кулінарними якостями риба не поступається перед м'ясом і навіть краще засвоюється організмом людини.

Готуючи страви з риби, насамперед звертають увагу на її свіжість. Внутрішній бік зябер свіжої риби червоний, без неприємного запаху, у несвіжої — сіруватого кольору, з неприємним запахом. М'ясо свіжої риби тверде, не залишає сліду від вдавлювання пальцем, луска блищить і важко обчищається. Свіжа риба тоне в воді, а не свіжа спливає.

Морожений риби перед приготуванням страви треба дати нагоду відтанути в холодній воді (відтавання в теплій воді приводить до зменшення мінеральних речовин у риби і готові страви з неї будуть несмачні). Тривалість відтавання залежить від ваги риби. Щоб зменшити втрата мінеральних речовин в риби при відтаванні, воду посолити. (Одна чайна ложечка соли на 1 літру води). Заморожене рибне філе відтає при кімнатній температурі без води.

КРУЧЕНИКИ З ЩУПАКА

Середньої величини щупака почистити, зняти цілою обережно шкірку і вибрати з мяса кістки. М'якоть порізати на тонкі широкі скибки (по 2 на порцію) і злегка відбивати їх сікачем. Шматочки мяса, що лишилися добре посікти ножом або пропустити через м'ясорубку, додати до маси розмочену булку, злегка обсмажену цибулю, сирі яйця, частину взятого масла, перець, сіль, все добре змішати і накладати цю начинку на підготовані скибки риби, згорнути їх трубочкою, обв'язати ниткою, викачати в муці і смажити на маслі. З голови і кісток риби, петрушки, моркви та лаврового листка варять бульйон і заправляють його підсмаженою мукою.

Крученики зложити в каструлю, залити заправленим рибним бульйоном і тушувати.

До риби подавати варену картоплю, политу соусом, в якому тушувалися крученики.

„Українські страви“

ОСЕЛЕДЦІ З ПІДЛИВОЮ

(Для холодної закуски)

Осеledця почистити і обмити, відібрати кістки і мясо дрібно посікти разом з розмоченою у молоці булкою. М'ясо виложити на оселедницю, надати форми оселедця (можна приложити голову і хвіст як хто бажає).

Від крутого звареного яйця відокремити жовток, розтерти його з оцтом, заправити гірчицею, посолити, додати сметани, все добре розмішати і полити оселедця. Зварений білок дрібно посікти разом з зеленою цибулею і посипати зверху оселедця. Осеledця обложити кружальцями із свіжих огірків, помідорів і ріпчастої цибулі. Осеledця можна також обкладати кружальцями підсмаженої картоплі, печених буряків, солоних огірків, цибулі та маслинами (оливс).

„Українські страви“

КАРТОПЛЯНІ ГАЛУШКИ

Почистити кілька невеличких картоплин, обмити, потерти на густу тертку. М'ясо трохи відтиснути, додати муки $\frac{1}{4}$ порівняно до маси) додати 2-3 вбитих яєць, замісити. Тісто розкачати і порізати невеличкими рівними шматочками. Галушки зварили у посоленим окропі, прополоскати холодною водою і помстити на місці квасною сметаною. Подавати на стіл теплими.

А. Палій

ОВОЧЕВИЙ ТОРТ

(Придається на Різдвяні свята ювілей або й весілля.)

Багато господинь приготують різдвяний овочевий торт заздалегідь перед святами. Вистояний торт кращий на смак. Подаємо цей припис для наших господинь. Є це припис пані Стефанії Угринок з Вінніпегу. Дуже добрий торт.

СКЛАДНИКИ ТОРТА

- 1 фунт масла
- 12 яєць (середньої величини)
- $1\frac{1}{2}$ горнят цукру
- 4 горнят муки
- 2 ложечки порошку до печива
- $\frac{1}{2}$ ложечки соли до печива
- $\frac{1}{4}$ ложечки соли
- 1 ложечка ванілії
- 2 фунти родзинків (Каліфорнія сідлес)

- 2 фунти білих родзинків
- 1 фунт поричків (currants)
- 1 фунт волоских горіхів
- 1 фунт мішаної овочевої шкірки (марки Saxonia. Не забарвлює печива)
- 1 фунт цукрованих вишень (glaci)
- $\frac{1}{2}$ фунта зелених вишень
- $\frac{1}{2}$ горнятка рому (Годсон Бей Рам має найкращий запах)

СПОСІБ:

1. Зм'якшити масло й утерти на сметанкову масу. Додавати малими частками цукор і разом утирати аж маса збіліє і спушіє.

2. Додавати по одному жовткови і за кожним добре вбивати масу до пухкості.

3. Муку пересіяти з сіллю і порошком до печива. Відібрати неповне горнятко муки до пересипання овочів, а решту муки домішати до маси.

4. Змішати всі овочі разом крім вишень. Пересипати овочі відложеною на бік мукою. Домішати овочі й горіхи до маси.

5. Розпустити соду до печива в 2 ложках киплячої води і додати до маси.

6. Додати вишні, ванілію і ром.

7. Білки вбити на тугу піну і легко завинути в масу.

Вистелити тортівні форми трьома верствами грубого паперу і добре висмарувати товщом. Виложити масу у форми і трохи розгорнути на боки довкруги. Пекти пів години в температурі 250 ст. Ф., опісля піднести температуру до 300 і пекти пів години, відтак знову піднести температуру до 325. Пекти торт від 2 $\frac{1}{2}$ до 3 годин разом.

ЗАГАЛЬНІ УВАГИ:

1. Для кращого смаку вживати доброї якості свіжі волоські горіхи в лущинах і видушити дома. Горіхи спражити в печі для кращого смаку і запаху.

2. Родзинки і порички наперед добре вмити і висушити. Овочі можна поллати ромом, як хто бажає. Овочі втягнуть ром і будуть соковиті і запашні.

3. Форми посмарувати „Криском“, бо цей рід товщу не припалюється.

4. Для кращого успіху всі складники повинні бути хатньої температури.

Жіноче тов. при Соборі св. Покрови в Вінніпегу, Ман.

Перший ряд сидять зліва направо — К. Крафт, М. Нижник, О. Кормило, М. Кушнірик, М. Сенічка, Л. Дудар, М. Паралюк, С. Керелюк, М. Ковальчук, Г. Балас.

Другий ряд: Л. Кутна, М. Коник, С. Хома, М. Бирко, М. Паюк, Г. Гельмич, Б. Химюк, Н. Окриско, М. Пилишок, К. Шат, М. Хоптяна, М. Бобяк.

Третій ряд: М. Зайців, С. Скиба, С. Пелек, Р. Ожаган, І. Тарнавецька, І. Мельник, А. Лакома, О. Панчук, О. Фуга, Я. Гиндра, М. Демчук, Г. Химюк.

Членки т-ва, яких не має на знімці: С. Рекрут, Л. Ничка, О. Строкан, А. Музичук, М. Момотюк, Д. Ратуцька, О. Школьна, Д. Бабинчук, Г. Танахов, А. Кірницька, М. Лусеньків, М. Равлюк, М. Шандрук, А. Франчук, Л. Михайлов, М. Сагайдак, Л. Причун, Л. Совсун.

ВІННІПЕГ, МАН.

З діяльності жіночого т-ва при Соборі св. Покрови

Жіноче т-во при Соборі св. Покрови веде свою працю в ділянці культурно-освітній, репрезентативній і, як то всюди буває, в ділянці фінансовій.

Цьогорічний сезон праці згаданого т-ва розпочався з запізненням, а це тому, що на протязі літа перебувувалась соборна заля, і не було де збиратись. Тепер ця нагода вернулась, і треба сподіватись, що т-во, відсвіживши свої сили, знову здобуде великих успіхів у своїй роботі.

Минулого року т-во відбуло одинадцять місячних зборів (сходин) і два засідання екекутиви.

Влаштовано ряд культурно-освітніх вечорів з доповідями на актуальні теми з медицини, домашнього господарства, декораторства. До участі такого роду імпрез запрошувались інші соборні організації, зокрема жіночі, і це запевняло нам великий успіх.

Програма наших культурно-освітніх вечорів була така:

Лекція про людську недугу „сухоти” — виголосив д-р В. Зайців.

Виставка і вироби букетів живих квіток — продемонстрував управитель зі skleпу квітів у Годсон Бей.

Спосіб приготування (варення) риби — панна Гестінг з Домініон Фишерс.

Показова лекція, як полекшити працю в своїм домі — панна Шварц.

Недуги серця — лекцію виголосив д-р Т. Тижук.

Лекція про пістряка (рака) легенів, д-р В. Зайців.

Лекція з фільмом про декорування дому, — доповідачем був представник фірми Форнітюр Сквер.

Було також висвітлено два поучаючих фільми.

Членкині т-ва відвідали три великі фірми в Вінніпегу, щоб познайомитись з різними харчами та їх виробами.

Т-во, спільно з соборним сестрицтвом, влаштувало три громадські обі-

ди і одну „Пирогову вечерю”. Дуже успішно відбувся „Весняний чай” з розіграшкою, продажем фартушків і домашнього печива.

Кожного року членки т-ва збирають оголошення на друк на серветках, які вживаються на „Весняному чаю”. Це приносить певний дохід т-ву.

Іншими джерелами доходу було: двокоштовий випродаж уживаних речей і два „Гвист Драйв”.

В своїй програмі праці, т-во мало весняний базар і забаву з танцями. Перед Різдом членки робили на продаж ручні забавки, і дохід з цього поступив на потреби рідної і недільної школи.

Цього року т-во купило двадцять малих чайних столиків, і вишило двадцять серветок, а також великий обрус на стіл, вишитий хрестиками, на вживання для чайного підприємства, і купили кухню для парафіяльного дому.

Членки нашого т-ва допомагають Червоному Хресту шиттям: ходять

на шиття і беруть його додому.

Репрезентативна суспільна праця нашого т-ва виявляється ще в тому, що членки щорічно беруть участь в збірках (колектах) на Комюніті Чест, Червоний Хрест, Марчінг Мадерс і У.М.С.А.

В межах своєї громади, т-во бере участь в хорі, виставах та всякого роду імпрезах. В Різдваїні свята ходять з колядою, допомагають печивом і грішми різним організаціям м. Вінніпегу, наколи до них такі звертаються, а що приємно відмітити, — одиниці т-ва допомагають вчити недільну школу, разом з студентами богословами.

Ми радіємо, що наша недільна школа досить численна. Маємо аж десять груп, разом до сто п'ятдесят дітей.

Своє представництво маємо в КУК і в місцевому СУМК-у.

Із своїх фінансів т-во передало до соборної каси \$2,000.00 і придбало для перебудованої соборної залі багато речей.

Інші жертви і видатки т-ва були такі:

На рідну і недільну школу	\$125.00
На пам'ятник Шевченкові	50.00
На УМСА	10.00

Фінансовий звіт за 1958-59 р.

Прибуток за рік	\$3,431.21
Видаток	2,960.64
Лишилось в касі	470.57

На річних зборах т-ва, що відбулись 29 вересня б. р., покликано (обрано) Заряд на 1960-61 р. у такому складі:

Голова — М. Сеніцька, заступниця — М. Кушнірик, рек. секретарка — О. Кормило, кореспонд. секретарка — О. Школьна, фінансова секретарка — М. Паралюк, касієрка — Л. Дудар, репортерка — К. Крефт, господарка — М. Ковальчук. Забавовий комітет: С. Керелюк, Г. Баляс і М. Нижник. Телефон. комітет: А. Лакома, Г. Гельмич і М. Коник. Опікунка хворих — Н. Окрушко.

Представництві до Червоного Хреста — М. Кушнірик, до СУМК: С. Хома і Г. Баляс, до КУК: К. Шот і І. Мельник.

Комітет гардероби і вишиття — С. Рекрут. Контр. комісія: Д. Ратуска, Л. Бабінчук і Л. Михайлов.

На закінчення нашого річного засідання, наш парох о. С. Герус подякував товариству і його зарядові за їх добру працю в минулому році, та побажав всім нам гарних успіхів на будуче.

М. Сеніцька, голова

КНИЖКА ГЛИБОКИХ ВРАЖІНЬ

Ольга Войценко, „Інший світ — інші дні”, з подорожнього нотатника — 1958, накладом і друком Видавничої Спілки „Тризуб”, Вінніпег, 1959, стор. 212.

На українському книжковому ринку є порівняно небагато книжок з подорожньої тематики. Ця тема чомусь нас мало цікавить і тому тільки деякі наші автори пробують силу свого пера в цій ділянці. А тим часом у нас стільки різноманітних вражень за роки мандрування, що здається можна було б написати томи, але ми цього не використовуємо й всі цінні враження припадають порохом і поволі затираються в нашій пам'яті.

І якраз, з уваги на цей факт, праця пані Ольги Войценко — це цінний документальний запис багатючих вражень, які вона пережила зустрівшись вперше в житті з Західною Європою, з її культурними представниками, як також з представниками України, які в силу політичних причин користають під цю хвилину з європейської гостинності й леліють надію про поворот на рідну батьківщину.

Книга пані Войценко вже своїм заголовком вказує, що вона щось інше, як книги з подібною тематикою. І дійсно, враження пані Войценко інші, як їй подібних авторів, вони насамперед глибоко суб'єктивні, свіжі, інтелектуально забарвлені й завжди доцільні, не зважаючи на глибину переживань авторки й на її необмежене бажання знайти щось нове, а коли не нове по своїй формі, то виплекане й виношене в її, без сумніву, мистецькій уяві. Авторка вміє спостерігати й тому всі її писання навіть найбільш інтимні, завжди цікаві й притягаючі. Читач вже з

перших сторінок переживає спільно з авторкою і ніяк не хоче припинити читання, а навпаки, хоче кожноразно знати, а що далі. Це й є той мистецький підхід авторки, яка не маючи твердої канви оповідання, вміє зачарувати читача, а своїми власними переживаннями і враженнями тримає з ним тривкий зв'язок.

Авторка, як це вона підкреслила в своєму закінченні, провела серйозні студії місцевостей, країн і людей, які вона задумала відвідати. Це робить її працю завжди доцільною, у неї майже не помітно випадкового ставлення чи то до подій, чи до людей, з якими вона зустрічалася.

Її книжка — це безпосередня і глибока студія життя сучасної Західної Європи, це цінний матеріал про багатючі європейські культурні цінності, як музеї, галерії, бібліотеки й навіть цвинтарища, як це авторка називає місця „де мертві живуть”. Вона відвідала також і українські поселення і робітників і науковців і окремих знайомих та визначних діячів української політики й науки, що перебувають в Західній Європі.

Приємно стрічає читач точність її описів окремих місцевостей і зустрічей, що вдало й цікаво переплетені з життям і витончені рефлексіями авторки, що їх вона пережила й зберегла глибоко в своїй пам'яті, чи вірніше, вони закарбувались в її свідомості, проникнувши глибоко в серце й душу. Порівняння „іншого світа” з Канадою — це теж великий позитив книжки — це поширення її горизонтів і пристосування її матеріалу до нашого життя. Порівняння — це

великий мистецький з а с і б для кращого зображення побаченого чи пережитого. І нам здається, що ширше використання цього засобу ще більше піднесло б вартість книжки, ще яскравіше виявило б красу нашої країни й культурні багатства Західної Європи. Дійсно, яке щастя, що фотографічний апарат виявився дефектним, бо це як признається сама авторка, стало основною причиною, що вона закріпила "пережити дійсність в іншій формі", а саме, в формі записок, що згодом ввійшли в основу її репортажів. Однак, ми вважаємо, що репортажі, які ми прочитали зовсім не уступають фотографічній чи фільмовій плівці, вони оживлені уявою авторки, виплекані в її душі й показані зі всією рельєфністю краси українського слова.

Авторка, без сумніву, володіє добре пером. Її мистецька сила лежить, насамперед, у вмінні реалістично описати й характеризувати, що вона бачила. Порівняно слабше поки звучать описи її душевних переживань. Її фантазія поки працює у сфері баченого, — яке легко можна перенести в сферу уяви, але авторка цього засобу поки вживає рідко, бо це вимагає глибшої психологічної підготовки й більш витончених засобів мистецького зображення.

Книжка пані Войценко — це, без сумніву, свіжий подув вітру в українській репортажній літературі. Мова її гарна, милозвучна і легка для читання і сприймання. Прямо важко повірити, що авторка не була в Україні, бо знання її мови показує всестороннє ознайомлення з красою і вмінням володіти поправною і культурною українською мовою. Знову ж

щодо правопису, то треба, щоб наші книжки не виходили з особливостями правопису того чи іншого часопису, а щоб вони несли в світ один правопис, що напевно причиниться до ще більшої культури всякої української друкованої книжки.

Цінною сторінкою книжки є і її показник, що полегшує пізнання книжки й подає її матеріал більш оперативніше й зручніше для читача.

Ми вважаємо, що дуже побажано було б перекласти цю книжку на англійську мову й дати її в руки широкого канадійського читача, який виніс би з цієї праці подвійну, а може й потрійну користь, а саме, пізнав би ближче Західну Європу, її культурні надбання і виніс би добре враження про українську еміграцію в Європі, її працю й завдання.

Володимир Жила

Ось що сказали деякі рецензенти книжки:

„Книжка... написана не тільки умом але й серцем. Вона читається, як добра повість і зворушує як добра повість.”

С. Волинець

„Уміння спостерігати важливе і цікаве і занотувати на папері — така основна риса Ольги Войценко. Через це її нарис про „віденські дні” відрізняється від опису старої частини паризької столиці саме тим, чим відрізняється Відень від Парижу.

Яр Славутич

„...Репортажі не сухі й монотонні, а жваві й читаються з непроминаючим зацікавленням. Вона має хист оповідати про все, що бачила й пережила, своєю власною мовою, своїм ладом...”

В. Дорошенко

Книжка друкована на добрім книжковім папері. Ілюстрована. Сторін 212. Ціна \$2.00. В твердій, полотняній оправі \$3.50.

TRIDENT PRESS LTD.
Box 3626, Sta W. Winnipeg, Man.

„ІНШИЙ СВІТ — ІНШІ ДНІ”
з подорожнього нотатника
Ольги Войценко.

Цікаві описи подорожей по європейських краях: Франції, Німеччині, Швейцарії, Австрії, Голляндії й Англії.

Найліпша мова та — яку старанно здержується; найліпша думка пильно обдумана. Коли говориш, твої слова повинні бути ліпші як мовчанка.

Арабська поговорка

Лариса Мурович

НА ПІОНЕРСЬКИЙ КЛИЧ

Як хтонебудь із нас новоприбулих мав нагоду бути в західних провінціях Канади, той не забуде їх розлогости й краси. Тієї розлогости й краси не можна обняти тільки матеріяльними очима. Безмірність, як Символ — ділає тут більше на душу, чим на зір. А прерія, що гомоном своїм розрушує нашу тугу за нездійсненим, наче приєднується до неї своїм підземним клеконом, у невичерпності внутрішньої сили природних джерел. Але й з поверхні її віє своєрідністю українського степу й полонить нас динамікою своєї неограничености й свободи. Не диво ж, що її волелюбні мешканці так полюбили її й підняли на прерії свій прапор. Прапор свободи великого українського народу, що вислав сюди своїх піонерів, щоб здобували йому друзів серед чужинців; щоб інформували їх про його прямування й боротьбу за волю. Може вони, ці чужинці, в слушний час не завагаються підтримати його боротьбу й будуть разом із ним боротися за його і свій успіх. Серед темряви, що заслонила обрій (тимчасово)! невже ж сумніваємося в цю можливість?

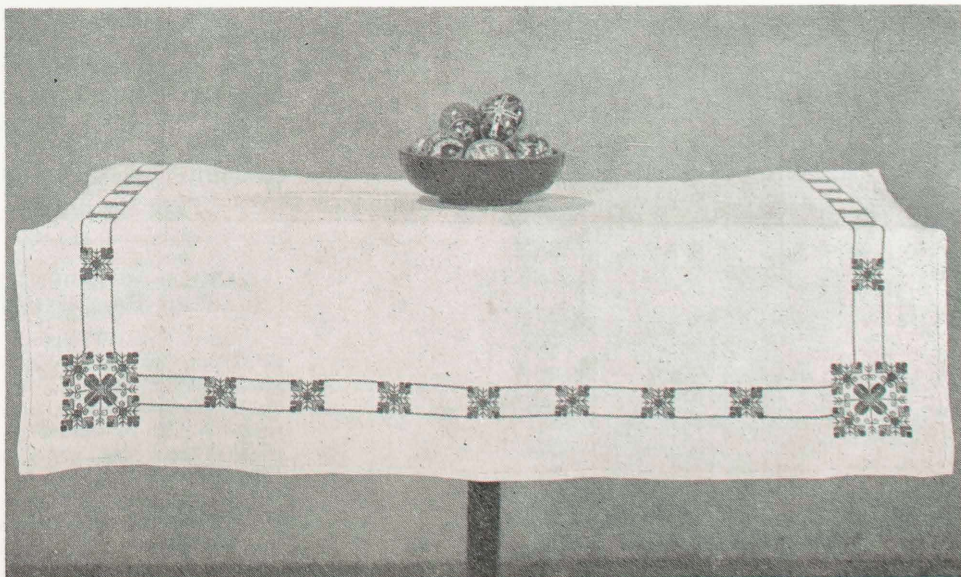
Багато неможливого сталося дійсністю під час років твердої праці, коли канадський дикий захід відкрив двері першим поселенцям із

України. Вони були незнані й безіменні, Sifton's shipskin's, як їх прозвав уряд, коли в 1896 році молодий правник із Манітоби (пізніше міністер внутрішніх справ) Clifford Sifton запропонував урядові затвердити масову імміграцію українців. На його думку, ці здорові й загартовані працею рільники, вроджені з мозолистами руками й зжиті з землею, як з матір'ю, будуть найкращим активним елементом у початках піонерської ери в західній Канаді.

І це були ті хоробрі наші земляки в овчих кожухах, що не маючи місця на рідній, поневоленій землі — не злякалися суворости піонерського життя, ще й достойно зарепрезентували ім'я свого народу.

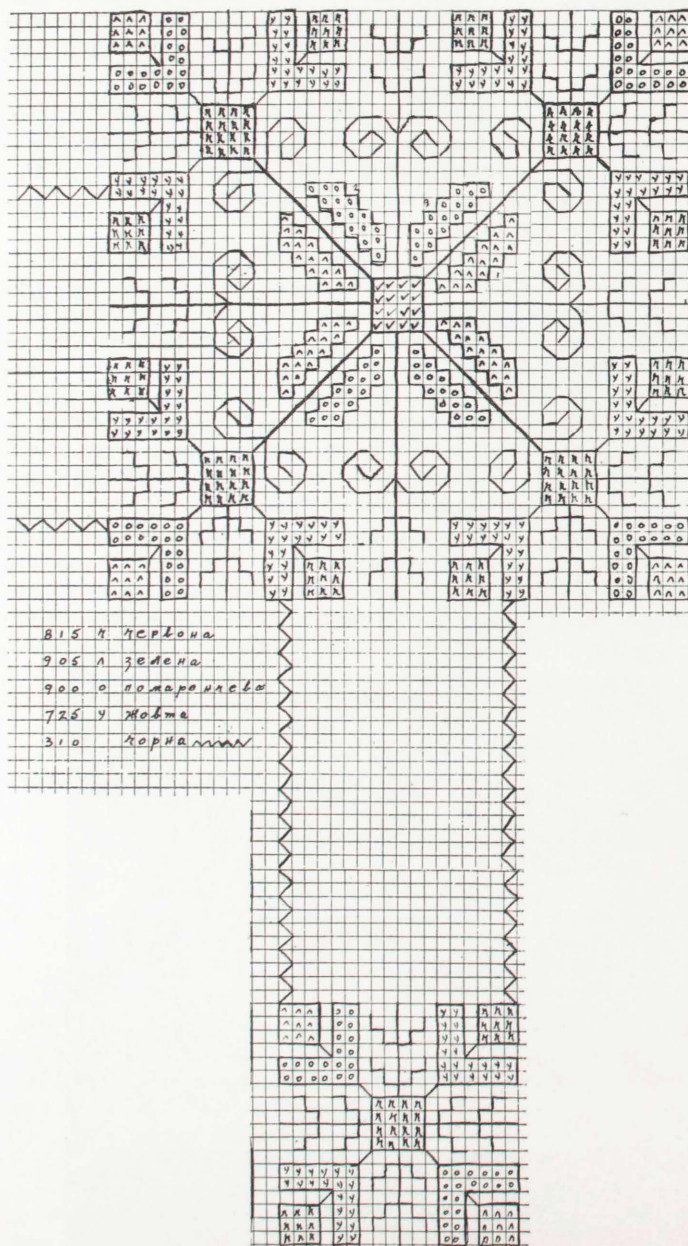
Історія прерії, це неоцінена ще вповні історія праці рук перших українських поселенців. Викорчовані праліси, побудовані оселі, безконечні лани засіяні пшеницею й їхні діти та й внуки, що не забули чиї вони нащадки — говорять за себе. Українські імена в професійних, економічних, політичних і урядових кругах — це не тільки імена, але жива сила й запорука, що прапор, який колись підняли їхні батьки і діди, перейшов до гідних рук.

Степові провінції Західної Канади це відновлена частина далекої України, просякнута потом її дочок і синів, що також і нам новоприбулим приготували урожайний ґрунт під засів. Ми, що живемо в інших провінціях Канади,

Чайний обрус — взір та інструкції на ст. 32

коли напружуємо свій слух на захід, то чуємо, як прерія говорить! Прерія мобілізує нашу душу й сумління! Прерія, як арена й свідок завзя-тих змагань піонерів гіпнотизує нас і кличе до нових діл!

ЧАЙНИЙ ОБРУС

Надходять зимові вечори, а з ними більше часу на вишивання. Якщо ми хотіли б придбати собі більшу вишивку, так як обрусик, то час її тепер уплянувати. Такий чайний обрус повинен бути в кожній українській хаті.

Ось подаємо зразок легкої до виконання вишивки, яка буде гарно прикрашувати наш столик. Цей обрусик дуже зручно прикрашений великими чотирикутними мотивами уміщеними по рогах. Ці великі мотиви сполучені меншими мотивами і двома зигзагуватими лініями.

Розмір цього обруса є один ярд на один ярд.

Матеріал: біле ірландське лляне полотно або панама.

Взір буковинський, виконаний хрестиками і стебнівкою. Край обруса викінчений рубцем, що прикріплений вузькою мережкою "прутиком".

До вишивання вживати нитки "ДМС". Червона ч. 815, зелена ч. 905, помаранчева ч. 900, жовта ч. 725, чорна ч. 310.

Цей взір взятий з Музею Союзу Українок Канади в Саскатуні.

За Комітет Мистецтва і Музею,
Галя Максимюк.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ І ПОЖЕРТВИ НА „ПРОМІНЬ"

З нагоди візитації Впреосв. Владики Андрея, Єпископа Едмонтону і Західної Єпархії жіноче товариство, відділ Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки у Ванкувері, Б. К. устроїло чайне прийняття в честь дорогого гостя.

Прийхід з цього чаю т-во пересилає на видавничий фонд „Промінь" в сумі \$36.10.

Бажаємо Вам найкращий успіхів у Вашому великому ділі.

Олеся Мецелюх

ЩОТО ЗА ПРЕДНВО

Andante Sostenuto ОБЯ С. ЯР.

Сердечно Вам дякую за такий вар-тисний журнал, яким є „Промінь”. Читаю його з насолодою.

Залучую свою передплату на слі-дуючий рік. (Надіслано до редакції)

Надія Дубилко,
Торонто, Онт.

На поправинах з нагоди 25-го юві-лею подружжя п-ва Дмитра і Софії Садових в Бурлінгтон, Онт. зібрано на фонд журналу „Промінь” 10 дол. Надіслав до редакції Всеч. о. Прот. Федак. Гемилтон, Онт.

Пані Анастасія Димітрак з Монтре-алу засилає через редакцію 5 дол. на фонд журналу та коліскові пісні, та інше, що міститимемо пізніше.

Дуже гарно редагований Ваш жур-нал і я його з приємністю читаю.

Уявляю собі скільки вкладає в нього своєї праці. У Вашому журна-лі появляються статті з кожної ді-лянки і на високому журналістично-му рівні.

Прийміть від мене щирі гратуля-ції.

Лідія Лугова
Монтреал, Кве.

Що то за предиво! В світі новина:
Що Діва Марія Сина родила,
2. А як Його породила,
Снами очиці накрила:
“Люлі, Сину мій!”

А Йосиф старенький край ясел стоїть,
Малому Христові пелен сторожить;

2. А Марія сповиває
До серденька пригортає:
“Люлі, Сину мій!”

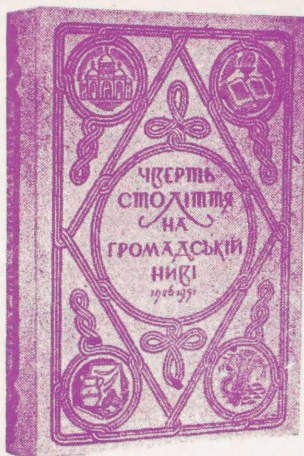
Ой, ішли три царі з подарунками,
Перед ними зірда з поцілунками.

2. Вийшов Ірод та питає
І до себе закликає:
“Куди йдете ви?”

Та царі минули злого Ірода.
І скоро прибули Бога Вітати.

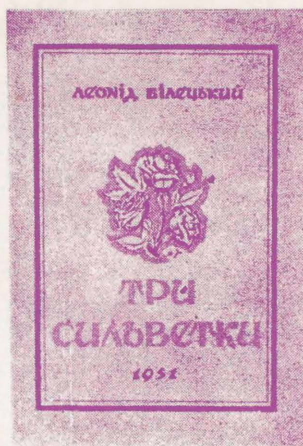
2. Царя-Бога повітали
І з дарами поклін склали
У вертепі.

ВИДАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Історія організації Союзу Українок Канади — видана з нагоди 25-ліття діяльності "Чверть століття на громадській ниві". Багато ілюстрована. Стор. 540.

Ціна \$5.00

Три силуетки — Л. Білецький. Біографічні описи трьох визначних письменниць України — Марко Вовчок, Леся Українка і Ольга Кобилянська. Ілюстрована.

Ціна \$1.50

Мистецькі скарби українських вишивок — Савеля Стечишин. Багато ілюстрований підручник — взори, ілюстрації, стіби, мережки, писанки, народний стрій і інше. Тисячі жінок користують з цієї книжки.

Ціна \$1.75

Українське вишивання, взори і стіби в англійській мові — А. Рурик. Книжка містить 219 ілюстрацій — взори й їх примінення та пояснення до кожного взору. Крім того є 12 карток кольорових взорів, в яких є 94 різних візріців.

Ціна \$4.00

Замовляйте в централі Союзу на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

203 Union Bld.

Edmonton, Alta.